

Liber 3.
de habitacione
Monachorum

illud

si in aliquo forte uicis ad usus
corpis eguerit: no ad huana re-
fugia. s; ad deu vti. et ab ipso tanq;
a pre pio postentes. q; poposte
vici cosequunt. **T**anta naq; eis
fides est. q; eia motib; ut trans-
ferant. ualeat iperare. **Q**u non
nulli eoz ruyptiones fluy; i p-
miam vicinar; regionu cõta-
tas. oib; represserunt. et pede i-
cedentes alvei ei; q; fuda digressi
sunt. imanesq; ei; bestias pemert:
et plima atq; inua signa. que a
pphis et aplis antiq; gesta fue-
rat. consumauerunt. ut dubitari
no debeat ipoz meritis adhuc
stare mudu. **Q**u et illud ualde
miru e. cu sp optima q; rari sit.
et difficilia. in illis tu utiq; pit-
toremisse. ut nio tmesi sit. et u-
turbam copabiles. **S**unt etiam ali;
in suburbanis locis. ali; p ruua.
ples at et egregy vici p hemu
dissis: et uelut qda exent; celestis
in punctu posiq; atq; tabna-
culus deget. ad obedientia pcep-
toz legis sp intentq; armis oro-
nu pugnant; et scuto fidei. ab
insidiante inimico pteco; regnu
sibi celeste coquit. **S**unt ergo or-
nati morib; quieti. lenes. tran-
quilli. et caritatis vnculus uelut
quada gnamitate cõstructi. ad e-
mulacione uo ututu. et non en-
ingeb; exerceat. et agones. **Q**u-
det em vngsq; clemencor. alto.
huilior. benignior. ac pncior.
iugiter. **S**i quis at sapiencior
totis fuit. hic ita tois erga oes.
et mediocris existit. ut sedm do-
mini madatu om mimg; suos
uideat ee. **Q**uia ergo dei mu-

nere donatu e michi. ut uideu eos
et miosse cõsacoi eoz: de singulis
ia nuc q ad memoria dno reduxit
enarrare teptabo. ut et hy q non
uideat eos in corpe. opa eoz dis-
centes in spu. utamq; pfecta latio-
nis modico colligentes. et emulacione
sit opus iutent. et pfecte paaecie
palma requirant. **Liber 3. de habitacione monachorum**

Primu igit tanq; uezz
fundamentu nitopis.
ad exemplu bonoz
om; sumamq; hoem
q ue era solus sa-
tis supq; sufficiat
religiosas et deuotas metes ad u-
tutu culmen erige. et ad pfectis
fastigia cõtare. **H**uc em uidm;
in thebaidis ptib; in hemo q adiacz
ruitati lico. in rupe qda ardui mon-
tis cõmanente. **A**scensus ad eu dif-
ficialis. adituq; mosterij ei; obstructus
et clausus: ita ut a qd gesimo etatis
sue ano. usq; ad nonagesimu. que-
tuc gebat. qn eu uidm; mosteriu
ei; nullus intruerit. **A**duentibus
uo p fenestru se uidentu pbebat.
et inde eis ul' ubu dei ad edificatio-
ne. ul' si q fuisset cõsolacis rusa-
reddebat. **M**uliez tu illuc nulla
ad cõspectu qde eius accessit. s; et
vni ruro. et etis qbusq; tpb; **S**el-
lula sane hospitale extrinsecus
fi pmissit. in q aduentales de longi-
quis regionib; paululu reqescebat.
Ipe intrinsecus solus. s; deo uacabat.
no dieb; no noctib; a colloquijs dei.
et orae cessabat: dnu illud et qd e
sup oem metu. tota metis purita-
te cõspectat. **E**nto em se ab hu-
manis curis. et colloquijs sequest-
bat: tato illi vicinior. ac ppinquior
deus eat. **I**n tãca demq; metis sm-
ceritate pfectat. ut no solit eoz
q erat sciam cosequert a dno. uezz

enā corā q̄ futurā p̄fām meyer.
 Eudēt nāq̄ ei dñs p̄phēac grā cō
 tulit: ita ut nō tm̄ aiubq̄ et puicālibq̄
 suis. si forte p̄tēntent fūta p̄dicēt.
 h̄ et ip̄eritōri theodōsio. ut quōs belli
 exitū habitūq̄ eēt. uel q̄bq̄ modis uic
 tozā capet de tirāmb. h̄ et quot̄ urup
 rones eēt passūq̄ genitū barbarā.
 sepe p̄dixit.

Quodā enā tpe. cū genē ethio
 p̄u romanū limitē ita tūc
 nen q̄ p̄ma ē ex ethiopia p̄tibq̄ et
 thebaidis ciuitat̄ inuāsaēt. et stringēs
 plimas n̄rōz dēdisset. p̄cip̄ dūmisset.
 uenienti ad se romano dūa. et metu
 entī cōfugi cū n̄rō. eo q̄ exiguū ei
 eēt p̄uē militū. et hostiū cōt̄ se m
 nuā militū. statim ei sc̄is h̄oēs
 designā dīcē p̄ge m̄gt. securā die ei
 q̄ p̄dixit et hostē p̄st̄ne habēs. et p̄o
 lia ei q̄ capies. p̄dēq̄ uenitōis. **Q**
 cū fuisset t̄pletū. enā apud augus
 tū t̄uū acceptū ē. q̄ q̄cēt futūā
 p̄dixerit. **H**ec apud illū p̄phē
 grā ita habebat: ut magis hor̄ illoz
 q̄ p̄tētabant. q̄ suis meritis ascribet.

Hud q̄ ualde mirū p̄ eū dād
 ostendit. Tribunq̄ q̄dā ad a
 gendū militē p̄genū uic
 ad eū. et obsēre eū cepit. ut p̄nt
 taret enā cōiuge suā ad se uenire.
 mulier nāq̄ dicebat et p̄tulisse pe
 riculū. ob hoc tm̄ ut facē ei uideret.
 Tūc ille negat. q̄ v̄m̄q̄ moris fuit
 se uidendi milites et p̄cipue ex
 m̄ illiq̄ rupis se monasterio cōclūss
 set. Tūc cepit tribunū p̄st̄e obsē
 trando. et cōfirmare. q̄ nisi uideret
 eū. eēt sine dubio ex nimia tristi
 tia peritūra. Cūq̄ itoz ac sepius
 eadē p̄caveret. tribunū. et causam
 mortis eū sue cōiugis cōfirmaret
 futurū. atq̄ inde m̄eritū v̄n̄ salu
 te sp̄auerat acceptū. tūc fide
 t̄portūitate eius aspiciēs semoz.
 uidebat m̄gt. uidebit me cōiugē tua

A dicebat ed nō p̄ se h̄. B. p̄ illū q̄ auduit a dño p̄
 nūnari.

har nocte. nō tm̄ huc uicet. h̄ i domo
 sua. atq̄ in lecto suo manebit. post
 her uba abscellit iur. abiguitatem
 responsi in pectore suo usans. Cūq̄
 her enā cōiugē nūcū asset. silit m̄chul
 omniū enā mulier smomb̄ m̄to fati
 gatur. **Q**z ubi sopm̄ tēp̄ aduenit.
 adest h̄o dei ihoēs p̄ uisū. et assistē.
 mulier. dixit. Fides tua magna est
 o mulier. et ideo ueni ut de p̄terito tuo
 satisfacere. Te tm̄ moueo. ut nō fa
 cē corpale suoz dei desicā. h̄ ut
 gesta et actus p̄ sp̄m̄ cōtēplexis.
Dixit em̄ ē q̄ uiuificat. nā curū nō
 p̄dest q̄q̄. Ego at nō quasi iustus.
 aut p̄pha ut tu putas. h̄ p̄ fide v̄ā
 m̄tēssi p̄ uobis ad dñm. et cōcessit
 t̄ om̄i morboz. q̄ in tuo corpe pa
 teris sanitate. Eris ergo ex hoc sa
 na et tu. et uir tuus: et b̄ndict
 ois domū v̄ā. **Q**z et uos m̄dres
 estote b̄nficij a deo uobis collati.
 et t̄metz dñm sp̄. nec a plus q̄q̄
 s̄pendijs v̄r̄is debet. aliq̄ requirāz.
Sufficiat ergo t̄ q̄ me uides t̄ sop
 m̄s: et amplius me nō requas. **C**u
 gilas aut mulier. m̄dicit v̄no suo
 q̄ uiderat. queq̄ audierat. h̄ et ha
 bitū uir et uultū atq̄ oīa signa
 eius exposuit. Dup̄ quo ammiratq̄
 ē uir eius. regressusq̄ ad h̄oēm
 dei grās refert. et accepta b̄
 dōe ab eo. p̄rexit in pace.

His q̄ tpe p̄positū q̄dā m̄li
 tū uicē ad eū. cuiq̄ uix
 grauidā ab eo dēluta ē in domo
 ua. atq̄ illa p̄ā die q̄ ille ad co
 hāne p̄enerat. p̄tū dēus. p̄ch
 tabat. Tūc sc̄is h̄o m̄o dei dicit. **H**
 scires donū dei. et q̄ t̄ hodie pat̄q̄
 est filius: ageres dño grās. Sed.
 sc̄is mat̄re puar p̄chitātā adit
 tū dñs. et uenies cā sana. festi
 na ergo et redi. et uenies p̄ilez
 septē diez: et uocabis nomē eius
 ihoēm. Hic nutrit in domo tua.

4

absq; ulla cōtaminacōe gentiliū
septē annis. Quib; pactis trade
cū mōchis erudiendū scīs et celest
tib; discipulis. aulis p̄terea ue
mentib; ad se. siue puicualib; siue
p̄grinis. cū res p̄posuiss; et oc
culis cordis eoz indicabat. et siq;
forte p̄t̄ ab eis in occulto fuisset
admissu. secretis corrip̄t̄. in
gred̄bat. et ad emendacōe et pe
nitentiā puocabat.

Nu quoz fluit sine habita
gā aq; siue penuria eē
futura p̄dicebat. Et si forte ex
offensa hom̄i plaga aliq; et corrup
tio a dño inueni. silis p̄dicebat.
et q; cause eēt p̄ q; m̄troducēt casti
gatio designabat. Damnatōes quoz
et auar; corpm̄ ita possentib; uō
cōferebat. ut oēm ex hoc iactan
tia fugēt. Non em̄ p̄mittēbat
ad se cōmōdūtes deferri. si b̄ndi
cens oleū dabat. ex quo puicua
m̄ fiebat. a q̄cuq; infirmitate.

Senatorib; q̄da tenebant.
vix excecata ē. Hec de
p̄cabat v̄nū suū. ut eā p̄ducēt
ad hoīem dā. Cui cū v̄ndisset
iur̄ suus. nō ei eē moris uiden
di m̄l̄erib; rogat eū ut ul' ipe
p̄gēs dicit ei cūmō ibeallitatis
sue causa. et de p̄aret ut q̄oz
facet p̄ se. Cūq; legacione p̄
tulisset ad eū v̄nū ei q̄oz et be
nedicēs oleū. misit ad illā. Ex
quo p̄ tridū m̄tingēs oculos su
os. visu recepit. et deo gr̄us egit.

Sep̄te v̄nū frum̄q; sil' co
mittantib; q; ad eū venim;
Cūq; salutassē eū. oīq; nos
cū leticia suscepisset. v̄nū queq;

n̄m̄ ḡtifice alloq;: Rogatq; a nobis
ut orone sil' ac b̄ndicōem daret. hūc
mos ē apud egyp̄nos mōchōs. ut ubi
aduenerit fr̄s. stat̄ p̄ orōne sibi i
uice cōferebant. m̄trogabat si quis
e nobis eēt dēiq;. Et ut aēs nega
uim; respiciēs in singulos int̄el
lexit. m̄t nos quēdā q; hūc ordi
erat. s; late cupiebat. Erat em̄ dya
conq; et p̄ v̄nū solū q; ei fidē eāt.
hoc etiā ip̄i itineris comites igno
rabat. Disurus em̄ h̄s ac tantos
v̄ros. hūilitatis gr̄a celare voluit.
sui ḡdus honore. ut inferoz habēt
in ordie hys q̄b; se longo infero
re eē meritib; iudicabat. P̄cū
ergo ihoēs ut eū uidit. et t̄p̄e cū
eēt adolescencioz ceteris. digito of
fendēs eū. hūc m̄t dyaconq; est.
Et cū adhuc tēptaret. negatē ap
phenēs eū. manu sua exoscu
labat eū. et dixit. Noli fili nega
re gr̄am dñi n̄i ihesu xp̄i. ne
meuras p̄ bono malū. et p̄ hū
militate mendaciū. Cauendū nā
q; ē oīb; modis mendaciū. siue p̄
malo. siue etiā p̄ bono p̄fir̄ uideat
t; q; de mendaciū nō ē ex deo sed
ut saluator dicit. a malo ē. Et ille
hys auditis. gēuit blandā. q; cor
repcōne cōm̄m̄i tulit. Et cū
orone dño optulissē m̄q; p̄ q; me
v̄nū ex fr̄ib; m̄is et rano typo
ḡuissimē vexabat. et rogabat
hoīem dā. ut ab eo curuēt. Q̄
aut ad eū. Rem̄ t̄ n̄ciam cupis
aufri. Et em̄ corpa t̄tro uel
alys hom̄i limamētis abluat
a sordib; ita aie a lāguozib; aly
q; hūc m̄t castigandib; purifi
cant. Et postea q; de hys nobis
m̄lta p̄ doctrina mystica disseruit.
b̄ndicēs t̄n oleū dedit. Quo p̄cū
to eger. oēm cōtinuo habitudinā
fellis euomuit. et sanissimq; red.

m

ditus. pedibus suis ad diuisorū re-
 dyt. Post hec iubet officia erga
 nos humanitatis atq; hospitalitatis
 expleri. et corporis curā gerere. q̄p̄
 uō sui negligens: nūc sollicitus et
 iā em̄ continuo vsu. et uigil cōsue-
 tudine nec recipe cibū nisi ad-
 uestiam poterit: et hūc exigui-
 tate em̄ attenuati et aridi corporis
 p̄ abstinentiā. capilli ei⁹ et barba
 quasi ex laguore nimio rari. et
 tenues. ut pote quā sufficiens cib⁹
 nutriet. nec leuor aliquis humore
 infuset. Obsuabat em̄ etiā rūr.
 cū iā nonageriā ut sup̄ dixim⁹
 ager̄ etate: ut nullū p̄ igne pa-
 ratū sumeret cibū.

Digit p̄ hospitalitatis officia. re-
 gressos ad se. nos sedē iubet: et
 tūc demū vñ ul' rūr adueniēti⁹
 inquit. cū iā nos letus. et oī cū
 gaudio. tūq; p̄ nos natos suscepis-
 set. Cūq; r̄ndissim⁹ q; de ihero-
 solimis. ad eū utilitatis et p̄fecti⁹
 que nre causa venirent. ut ea
 q; ad auditū nūc oī fama p̄tu-
 lerat. ip̄i nūc oculis t̄nēnt. qm̄
 q̄d tenaci⁹ solēt m̄herere memo-
 rie. ea q; oculis uiderit. q; a auris
 audierit. Tūc b̄tus d̄hoēs iultu
 placidissimo. et quasi subiectā ex
 habitacina lenae: hoc mō r̄ndit
 ad nos. **Q**uoz maḡ admodū dul-
 cissimi pueri labore uos tanti
 numeris suscepisse: cū nichil ad h̄
 dignū t̄ uobis uidē possitis. Ho-
 mines em̄ sum⁹ hydes et exigui:
 nichil habetes in uobis qd ul' ex-
 peti debeat: ul' p̄mirari. et tū si
 cēt aliqd in uobis s̄dm̄ opinio-
 ne vram̄. nūq; tale ē q̄le le-
 git̄ in p̄ph̄is dei et ap̄lis. **Q**uoz
 ob hoc in oib; cūq; dei recitat.
 ut exempla uite h̄ab; non de

longinquis et pegrinis longi q̄rit.
 s̄dm̄ om̄iū q̄uisq; apud se heat.
 qd̄ debeat p̄mirari. **U**nde p̄limū
 m̄roz intencione vñ labozis.
 ac studij. qua p̄fectus aie vze
 causa. tantū sup̄ h̄e regionē. tū
 totiq; labozes adme voluistis. cū
 nos eousq; pigrina desidia q; cou-
 stringat. ut nec cellulas nras p̄-
 gredi valeam⁹. **D**escriptū qm̄ pu-
 tatis eē in uobis aliq; ex q; p̄fi-
 cere debeatis. hoc p̄mū indicadū
 uobis ē: ut hoc ip̄m qd̄ uenistis
 ad nos. et tantū labore uidē uos
 suscepistis. nec iactancie alicui⁹
 habeat p̄fectū: ut nō tā p̄fice
 ad aie uirtute. q; p̄fice et iactancie
 se vngq; velit: p̄ eo q; uiderit
 eosq; apud alios ex auditu solo
 cōgniti uident. **G**raue ē iac-
 tancie uiciū et p̄iculosū nimis.
 et qd̄ de ip̄o etiā p̄fectis fasti-
 gio dicit aīas: et ideo hoc uobis
 mō om̄ caue uolo. **E**t at spes
 hui⁹ mali duplex q̄da. **Q**onul-
 lus em̄ accidit in ip̄is stati uicij
 cōsuetudine sue. cū parū aliqd ul'
 abstinentie ip̄enderit. ul' pecu-
 nie in paupes progauerit.
 et cū ita de eo sentire debeat.
 quasi de eo qd̄ ip̄edierit abierit:
 ita agit et ita sentit. quasi e-
 minenciozes sint illis qb; aliq;
 largiti sūt. **A**lia uō ē iactancie
 spes. cū qb; ad sumā uirtutem
 p̄uolens. nō totū deo. s; suis
 laborib; ac studiis deputat.
Et dū ab hoib; glām querit:
 ea q; a deo ē p̄dit. **N**ō qd̄ filio-
 li si gene fugiam⁹ iactancie
 uicij: ne forte incurram illū
 lapsū. que dyabolus incurrit.
Pterea tūc cordi nro et cogita-

*Ep̄la spes
 iactancie*

ante omnes
castroia cor
ne ubi hinc
et apud digne
N. l. c. 1. 1. 1.

nomibz p̄cipua adhibenda ē di
lignencia. Obsuandū nāqz ē. ne
qua cupiditas. ne q̄ voluptas p̄
ua qd̄ desiderū vanū. et q̄ nō
ē sc̄m̄ deū. radices in corde nō
defigat. Ex huiusmodi em̄ radiceb̄
cōtinuo pullulat cogitacōes va
ne. et iūtiles. et t̄ em̄ moleste.
ut nec oracōibz nobis cesset. neqz i
cōspectu dei cōsistentibz nobis. et p̄
res p̄ salute nra offerentibz em̄
bestat. s̄ rapuit a nobis captiua
mente. Et cū corpe stare videm̄
in oracōe sensu et cogitacōe vagam̄
et abducim̄ p̄ diuisa. Si q̄s ergo
ē q̄ se putat renūciare sc̄lo et o
peribz dyaboli. nō sufficit i eo re
nūciasse. ut possessiones et p̄dia
ceteraqz sc̄li negocia derelinquat. nisi
etia p̄p̄ris uicijs renūciauerit. et
iūtiles ac vanas abierit volup
tates. Hec em̄ sūt. de q̄bz ap̄l̄s di
cit. Desideria vana et noxia q̄ mer
gūt hoies in meritu. Hoc ergo
ē uē renūciare dyabolo. et opibz
eius. Dyabolus em̄ p̄ alio vicij oc
casione. et prauē voluptatis. adi
tū inrexit in cor nrm̄. qz uicia
ex pte ip̄iq̄ sūt. sicut iūtes ex
deo. Si ergo sūt vicia in corde nro.
cū uenerit p̄nceps eoz dyabolus
quasi p̄o auctori dat locū. et me
ducūt eū uelut ad possessione
suā. Et m̄de ē q̄ nūqz h̄c̄modi
corda pacē h̄c̄ possunt. nūqz qe
te. s̄ sp̄ cōturbant. sp̄ t̄rent. et
nūc vana leticia. tūc t̄tali tris
ticia depmūt. Habet em̄ n̄t se
habitatore pessimū. cū miserū
ad se locū p̄ passiones suas et vi
cia fecerūt. Et nōt uō m̄es q̄ uē
renūciauit mūdo. hoc ē. q̄ absc
dit et ap̄putauit a se oē viciū. et
nullū ad se miserū dyabolo adi
tū delinq̄t. q̄ iracūdia cōhibet.

furorē rep̄mit mendaciū fugit. ex
causā iūdia. nō solū nō det̄he. s̄ ne
male qd̄ sentire. aut suspicari se
de p̄ximo suo patit. q̄ s̄ nō gaudia
suadit. et tristitia eū s̄ sua deputat.
Que ergo h̄c̄ et sila h̄c̄ obsuat.
m̄es. sp̄iū sc̄o in se ap̄t locū. Qui
cū ingressus fuit. et illūtauit eū.
sp̄ ibi iā gaudia. sp̄ leticia. sp̄ cari
tas. p̄cia. longanimitas. bonitas.
et oēs q̄ sūt fructus sp̄s̄ orūt. Et
hoc ē qd̄ dicebat dñs in euāgelio.
Nō p̄t arbor bona fructus malos
facē. Ex fructibz em̄ arbor cognos
cit. Sūt at nōnulli. q̄ uide sc̄lo
renūciasse. et curā nō adhibēt ad
mūdiā cordis. neqz uicia et passio
nes rescent. uicia sua. moresqz
cōponūt. s̄ ad hoc t̄m̄ studēt. ut vi
deat aliq̄s sc̄o p̄m̄. et audiat ab
eis aliq̄ uba. q̄ naratēs alijs glori
ent. s̄ ab illo ul' ab illo didicisse.
Et sicubi forte audiendū ul' legen
dū p̄t aliq̄d sc̄o acq̄scent. cōtinuo
doctores s̄i uolūt. et docē nō sa que
gesserūt. s̄ ea q̄ uiderūt et audierūt.
et despicitēs. ceterō affectat. p̄i sac
dociū. atqz t̄ngere se conat ad de
rit. nescientes. qz mores cōdēna
tione ē. si cū p̄i uirtutibz polleat.
alios t̄m̄ docē nō audeat. qz si p̄i
uicijs et passioibz opprimat. et ali
os de uirtutibz docēat. Sic ergo fi
lioli. neqz fugiendū d̄modis di
c̄m̄ clericatū. ul' sacerdotiū. neqz
ruisū d̄modis expectendū. s̄ can
da opa ē. ut uicia qd̄ appellat.
et uirtutes aī coguant. Qui aut
iudicio relinquit dū ē que uelit.
et si uelit assumere sibi ad mis̄te
riū. ul' ad sacerdotiū. Nō em̄ qui
serp̄m̄ ingressus. s̄ que dñs as
sup̄serit. ille p̄batus ē. q̄ non acti
at aliud opus ē p̄cipuū. ut orōne
pura offerat. de am̄dyl habet in
hostia rephensibile. sicut dñs di
xit in euāgelio. Dū steteritis ad

m
m

orone remittite fratribus vestris si qui habe-
 rit contumelias ex cordibus vestris. Nisi enim
 remiseritis vestris fratribus nec vobis re-
 mittet pater vester. Si autem remiseritis
 fratribus vestris et vobis remittet pater vos-
 trus qui in celis est. Si ergo multo ut super
 diximus corde astitimus ante deum et
 liberi ab omnibus vicibus et passio-
 nibus que super memoravimus potimus
 magis possibile est etiam deum videre:
 et orationibus oculis cordis nostri in ipsum
 dirigere. et uide uisibilem mentem non
 corpore intellectu scire non carnis
 aspectu. Nemo enim putet se pos-
 se ipsam sicut est deum substantiam contine-
 re: ita ut spem aliquid sibi aut yma-
 gine fingat in corde. corpus aliquid
 ymaginis similem. Nulla forma in
 deo. nulla est impressio. sed sensus et
 mens que sentiri que possit. et presen-
 gere mentis affectus: non tamen comprehen-
 di. aut describi. aut enarrari.
 Et ideo oportet cum omni reuerentia
 et metu accedere ad deum. et ita libra-
 re eum mentis intuitu: ut de quo sple-
 ndor claritatis fulgoris maiesta-
 tis mens humana potest concipere: super-
 her omnia esse eum sentiat spiritus. et hoc si-
 cut diximus si pura mens fuerit.
 nec ullis prauis uoluntatis foribus
 occupata. Et ideo in hoc maxime
 operam dare oportet eos qui ueni-
 tate seculi. et deum sequi uidentur.
 sicut scriptum est. Vacate et cogitate
 quoniam ego sum deus. Si ergo cognouit
 deum. magis hoc cognoscere pos-
 sibile est tunc deum etiam reliquas
 que sunt scire capiet. et misteria dei
 agnoscat. Et quoniam purior fuit
 in eo mens: tanta plenitudo ei reuelat
 deus. et ostendit ei secreta sua.
 Amicus enim iam efficitur deus. sicut
 illi quibus dicebat saluator. iam non
 dicam uos seruos. sed amicos: et omne
 quod percipit ab eo. tanquam amicus ca-
 ro prestat ei deus. Ipse quoque ui-

uites anglice. et cuncta misteria dei
 uina. tanquam amicus dei. diligunt eum
 et obsequuntur precibus eius. Et
 hic est que a caritate dei. que est in christo
 ihesu. neque moribus separatur. neque uita.
 neque angelis. neque principibus. neque
 potentibus neque aliis creaturis aliis. Et
 ideo carissimum quodque hoc elegit. ut
 deo placere. et ad caritatem eius
 peruenire. tunc operam aliam efficiat.
 ab omni iactantia ab omni uicio alio. ab om-
 nibus deliciis corporalibus. Delicias autem
 corporales non solum illas putatis.
 quibus homines seculi fruuntur: sed abstinentia
 delicias credentes sunt omnes quod cum au-
 piditate supererit. etiam si illud uol-
 le sit. et quod in usu esse abstinentibus
 soleat. Aqua demum ipsa. uel panis
 sicut cupiditate sumat. id est non
 ut nutriat corpus. sed ut appetitum
 satisficiat: hoc etiam abstinentia deli-
 ciarum uicio ducit. Oportet ergo i-
 oibus assuescere animam uicio carnis.
 Ideo demum dominus docet uolens animam
 desiderijs et uoluptatibus suis re-
 sistere. dicebat. Intrate per angustam
 portam quia lata est et spaciose uia
 que ducit ad mortem. angusta autem
 et arcta uia est que ducit ad uitam.
 Lata ergo uia est anime. cum quicquid
 desiderio suo satisfecerit. angusta
 uero est. cum uoluptatibus suis repug-
 nat. Multum tamen preest ad hoc op-
 tinentia seruator. habitatio. et co-
 munitio solitaria. quia multum per oc-
 casione aduentum formam. et cum
 autem et reuerentiam frequentiam. absti-
 nentia et per momenta ferena lau-
 antur. et per humilitatem occasiones
 ueniunt paulatim in consuetudinem.
 et usum delictorum. et sic modum etiam
 perfecti uiri capiunt. Ideo demum
 et dauid dicebat. Ecce elongaui
 fugiens. et mansi in solitudine.

et expectabā eū q̄ saluū me faceret
a pusillo aig et tēpestate.

Postq̄ aut̄ mltā sc̄d̄ hōes
nobis de iactācie uicio alij
q̄ q̄ plūmō utilit̄ differunt. ad u
timū m̄gulit̄ dicit̄. N̄ tēxā etiam
uobis qd̄ nup̄ cūdit̄ ex fr̄ibz m̄r̄
acciderit: ut cautiōrēz uob̄ p̄cedē
cia exempla cōstatuat.

Hat̄ qd̄ apud uos mōr̄q̄
m̄ hac uicīna hēmo cōma
nens. cui habitaculū spelūca fuit:
vix sūme abstīnēcie. cotidīanū
uictū labore manūū quēuēs i orōi
bq̄ die noctūq̄ p̄sisteb̄. cūctis q̄
ai utuabz florens. S̄ h̄ic letis
sucessibz elatus. confide quasi m̄
p̄fertibz cepit. et n̄q̄ deo totū. sed
sibi metip̄i qd̄ fecat̄ deputare.
Hac at̄ eius m̄tues ai p̄supōne
cōtinuo ceptator accedit. et laq̄os
parat. Quācū nāq̄ die ad ues
p̄erū fr̄ngit sp̄em deore m̄liuēs.
oberrantibz p̄ hēmu. Que uelut
fessa p̄q̄m̄mū labore. ad ostiū
spelūce mochi lassabūda se silā.
ac fatigatā intrinsecz semetip̄
sā p̄icit. atq̄ aduoluta gemibz
vix. ut sui m̄seāt̄ exorat dicit̄.
Rox me infelice m̄q̄t̄ hēmo
latitante cōphendit. iube ergo
me req̄este m̄ angulo cellule
tue: ne forte efficiar̄ noctūis
bestijs p̄da. At ille p̄mo m̄se
uacōis obtentu recepit eū m̄
spelūca. req̄uens q̄ ei cā cōmū
di p̄ hēmu fuit. Illa causā fr̄n
git satis accuratē. et m̄terū ve
nena blandimētōz. atq̄ illece
bre vireus p̄ oēm textū narra
tiōis m̄ferit. et nūc se m̄se
randā. nūc etiā defensione
dignā ostendeb̄. elegācia i sua
uitate p̄mōis inclinat̄ aīm

hōis. et m̄ affectū sui illecebroso amo
re deflectit. N̄ic iā blandiora collo
quia. uocibz. uisibzq̄ cōmiserit. manū
etiā p̄xay ad mentū barbūq̄ quasi
venerandi sp̄e p̄tendit. Tūc uō pal
pare tūce mollius. collūq̄ semga
re. Quid m̄lta. Ad ultimū cepti
uū duat m̄lūe xpi. Continuo q̄m̄
p̄turbat̄ m̄t̄ semetip̄m. et libidi
nū fluctibz cepit estuare. Neq̄q̄
laboz p̄titorz. neq̄q̄ p̄fessionis ac
p̄positi sui memoz. pascat̄ cordis
sui cōcupiscōria: et m̄t̄ aurbana
cogitacōnū suaz. fedus cū falsa
voluptate cōpōit. inclinat̄ stultis
laterā suā. et efficit̄ sicut equus et
mulus. q̄bz nō ē intellectus. At ubi
obscenos iā conabat̄ m̄re cōplexz.
illa ululatu uerimū. dire uocibz
emittēbz. ymbra ut eat tenuis p̄
manū ap̄lectentis elabit. p̄m̄q̄ de
deuozis motibz ianes aures sec
tantē. cū fedidissā uirisione de
seruit. Tūc p̄terea m̄litudine de
monū m̄ aere ad ip̄m̄ spectacu
lū cōgregatū. clamore ingenti
cū cadymno exp̄bracōibz. elato
dicebat. O mo nache q̄ te usq̄
ad celū extollebas. quō dimisibz
es usq̄ ad infnū. Dista ergo
q̄ q̄ se extollit hūiliabit. Tūc
ille uelut amēs efforto. decep
tiōis sue nō ferens. pudore.
grūq̄ a semetip̄o decipit. p̄fuit
an̄ a demōibz ceptoz. Cū em̄
debuerat reparare semetip̄sū.
et renouare etiam ē. atq̄ sa
tisfactōis sue lacrimis et hu
militatis fructibz pozis elacio
nis culpa defle. hoc m̄ser nō
fecit. s̄ desperab̄. semetip̄m se

9

10

*Qualis p̄ lapm
dicitur in hōis
uicīna cōmū
sua uicīna*

51
nec dicit apud tradidit se oī iudicia
ne et iūctur. Regressus ē em̄ ad
uitā slave. p̄ca demonū fr̄us Refu-
git nāq̄ cōspectus om̄i sc̄ore ne quis
possit eū salutaribz mortis de p̄a
p̄cio reuocare. Si em̄ reddē semet
ip̄m p̄ori uite et abstinerē volu-
set. recuperasset sine dubio et locū et
grām suā. **O** Em̄ audite q̄ et
de alio gestū sit. sicut p̄a tēp̄tōis
nō sili exitu tēp̄tōis effuso.

Fuit q̄a vir in hac p̄p̄ma a-
fuitate. uitā turbissimā p̄ oē
faciōs ducebat. ita ut optimatissimā
flagitijōs habet. Hic alqm̄ dei mi-
sericōs cōpūctus. ad p̄mā cōiit.
et int̄ sepulchre se q̄dā cōcludē.
p̄oz sc̄elēz sollicitō. lacrimaz fon-
tibz diluebat. diebz ac noctibz in
facie p̄seruatus. et nec alleuare q̄
tē ausus ē oculos ad celi. neq̄ us-
tē emittē. et nomē dei nō dare.
s̄ in solis gemitibz et fletibz pdu-
rabat. et tāq̄ uiuēs sepulchre. in f̄-
noxiā q̄tāno mugitū cordis. ge-
mitūq̄ reddebat. Tūq̄ i hys co-
posito. septimana vna t̄rasset.
noctū uenit ad eū demōsē sepul-
chro. clamātes et dicētes. **Q**uest
q̄ agis. p̄purissē et flagiōsissē.
Postea q̄ oī spurcia. oīq̄ t̄p̄ur-
tate saturatō. es. nūc nob̄ castus
et religiosus p̄radis. et postea q̄
rosenusta in faderibz. nec iā suf-
ficiūt vires ad facinora. nūc xpi-
anḡ vidē. vis et pudicq̄ et pe-
nites. q̄ us alius t̄ iā ullus pos-
sit dari locus saciatō. i malis. nisi
ille q̄ tibi nob̄isq̄ debet. **Q**uis
ex nob̄is et aliud eē iā nō potēs.
Redi magis ad nos. rediet q̄ su-
p̄ ē t̄ tempus. in p̄fruenta vo-
luptate nō p̄das. **W**aramq̄ t̄

affluentes delicias. p̄p̄ma sortū
nobilissimū. et cūctū alia q̄ flozē
t̄ possit reparare ḡtissime iuuen-
tutis. **Q**uest t̄mētūm vāget man-
bus affligis cruciatibz. **Q**uest t̄mēt-
ūm an̄ temp̄q̄ supplicis t̄radis.
Quest em̄ aliud eēs passurū i inf̄-
no. nisi hoc q̄d nūc t̄mētūm con-
statū. **S**i t̄z pena delectat. ex-
specta paululit. et iuemes pa-
ta. **N**ūc interī fr̄uere mune-
ribz n̄ribz. q̄ dulcia s̄p̄ et ḡta dux-
isti. **H**ec et hys silia plura exp̄-
brantibz eīs. ille iacebat t̄mobilis.
nec audyit q̄c̄ cōitens ad eō. n̄
ullū eīs t̄mōne p̄mitq̄ iudē. **E**t
q̄ illi sepius eadē repeteret. et
alia duriora. nec ille oīmo mouē-
t̄. in furore p̄lapsi demōsē. ubi
uiderūt sua cōtēp̄m uba. lib̄q̄bz
eū confice aggressi sūt. et m̄l̄s
eū supplicis excruciatū. sem̄iū-
uū reliquerūt. **N**ec t̄n̄ in tot
t̄at̄isq̄ cruciatibz moueri salte
potuit a loco. in quo causa orōis
iacerat. **P**ostern die q̄a suoz
regrentes eū. huāntatis d̄t̄axat
grā. t̄uēūt p̄m̄s incredibilibus
affectū. et causa p̄cūctatē. eū
didicisset. rogabat eū ut cure ḡ-
tia reportari se ad domū p̄p̄a-
patet. **A**bnegat. et in eodē p̄-
manet loco. **T**ūc uō et sequēz
nocte repente demōsē. quozbz
eū ub̄erbz cruciat. s̄z nec sic q̄
moueri voluit a loco. melius eē
dices se morte subire. q̄ ultra
demōsē obedire. **T**ercia nichilo-
minq̄ nocte m̄l̄tudo cōiit. **E**t
monuit. et absq̄ ulla miseratōe
seuientes in eū. oībz p̄m̄s. cru-

ciatibusq; conficiunt. **L**uq; iam corpus
 defecisset in supplicijs: extremuq; tu
 spūs obfisteat ihero demonū. **E**d
 ubi ipy pūderūt: exclamātes uo
 ce magna. **u**iafa inquit uiafa. **E**t
 mox uelut qdā uirtute relitq; effuga
 ti. pūpites abfcedūt: nec ult ei q; q;
 fue aris aut fcelesis mēdūm.
Spē uo m tm uirtutib; pferit. et
 ita ornatus morib; effectus ē. ac
 ita dīna grā repletus: ut oīs h; re
 gio quasi de celo eū lapsū uidet. et
 vni eē ex nūo credit angeloz.
 oēs penē sll atq; vno ore dicēt.
Hec ē mutatio dexte ex celsi. **Q**ui
 exemplo ei; q; iā semetipos respe
 rauerāt. rursus ad spem salutis
 regressi sūt: et emendationē suā
 quā pūp respuerāt pūpserūt.
 quā ammiratōe eius de ipō iā m f
 no pūoz retracti sūt: et ad uirtutū
 mōde repati. **I**llo nāq; tāta imu
 tarōe cōfō: oīb; oīa uisa sūt pos
 sibilia. **N**on solū em emendatio
 morū florebat in eo. et assūptō
 uirtutū. uerū etiā grā dei plīma
 ei collata. **D**igna em et pū
 digna q; ab eo facta sūt. q; tū apud
 deū habet merita testabat. **H**ic
 hūilitas et cōfō. bonoz om
 niā materia pūbet. elacio uō t; respu
 cio. mteritus. mētis q; causa.
Ad effuganda uo pūla
 lapsū et cōgratē dei
 grā. atq; pūp dimitatis eū
 cōiore noticiā capientia. plīmū
 pūest secretor. cōfō. et hēm
 mteritōis habimmo. **E**d uos nō
 tā uobis q; rebus ipis et exēplis
 docere melius pūto.
Ed ut qdā mōchus q; in he
 remo hac. q; p cētis mior
 ē. habitabat. **H**ic dīc plēs ānos
 in abstīnētia pūdurasset. et pro

uectus tpe. iā ad semle uemisset e
 tate: oī uirtutis flore aduāq; actōā
 cōtinuācie magnitudie sublimatq;
 eū in oīb; q; pūp sedule deo deser
 uiret. **S**ag; emēto mltia suo dūo
 remuneratōne parat. utpote qui
 in corpore adhuc positq; ad mltar
 angeloz mcorporēe uite officijs
 funget: dignū iudicā ānōnā ce
 leste pūbe in dexto ei q; celestem
 regē iugib; pūtolabat. **E**x cūb;
Doles ergo deus etiā in hoc scō
 remuneratōe eius fidele pūpōitū.
 ad pūdēcie sue sollicitudinē. cō
 tidiam uictq; eius uocāt curam.
Ut em tibi vūp pūpōfasset. ne
 necessitas. mēdies pūelūcā suā.
 tuēnebat mensale sue panē
 suppositū. mēre suauitatis mēq;
 cāndoz. **E**x quo uesēt; q; grāb
 dīne prestācie uesēt; rursus
 ad pūos et orōes cōtēbat. **A**d q;
 etiā mēte reuelatōes. mltiq; q;
 de futis reb; q; deo pūmōtōes
 fiebat. **I**n hys ergo tūb; q; tan
 tis pūfectib; positus. q; quasi
 glārie de meritis suis cepit. et
 celestis bñfici; mūnq;. uite sue
 meriti dūxit. cōtinuō submīnat
 eū qdā desidia āi. tā pūa quā
 nec posset adūte. **P**ost her
 tūeuit maior negligēcia.
 ita ut tardior. fiet iā ad pūos.
 s; et ad orōne pūgū; sūgeret.
 pūalm q; ipi nō q; q; pūp uigi
 lancia canerent. s; ubi pūu
 q; exhibitū fuisset solū mēte
 r; aīa eius quasi mīmo labo
 re fatigata. quiesce festinabat.

12

13

et sensus eius rebus effectus. de su-
 perioribus ad inferiora conuertit et
 cogitationes sue eum per diuisa propicia
 rapiebat. Erat enim in corde eius
 clandestina quædam turpis ac nequam
 cogitatio. consuetudo tamen prior uelut si
 decursus aquæ. etiam cessante remigio.
 adhuc ex fovea iperit nauigium fe-
 rat. ita uetus institutio ad consuetam
 hominem officia traherebat. ob quam cau-
 sam et stare adhuc in suo statu uide-
 bat. Hinc ergo cum prioribus abire
 solito requisisset ad uespam. migres-
 sit eum locum in quo reficere consueue-
 rat. uicem soliti mensæ panis sup-
 positum. Ex quo refectus nichil de
 eorum quæ in corde suo uisabat emenda-
 tione curauit. neque immutacionis
 sue dampna pensit. et sumentem se
 minima. paulatim casum non intel-
 lexit. Interea cum graui iam libidinis
 incendio stimularet. et inflammatum
 turpi concupiscentia rapet rursus
 ad seculum. illa inter die contribuit
 se. et soluta priorum et oronum uisite-
 ria ex more persoluit. atque ingres-
 sus ut cibum sumeret. panem quædam
 uicem mensæ suppositum. sordidissimum
 sordidiorum. Admiratus est et tristis
 effectus. intellexit enim quod ipse
 respicit hoc genus monstrum. tunc a-
 bo sumpto refectus est. Die tertia re-
 pluratis. uirgari stimulis cepit.
 occupauerat enim cogitationes eum qui-
 iam punitis et secum posite. seruorum
 accubantis ymago malignis. quæ
 et compleri sibi uidebat. et ad ter-
 pes usus habere ystrata. Pces-
 sit tamen et sequenti die ad soluta
 officia psallendi et orandi. sed
 stabat vagus oculis. et mente cap-
 tiuus. Cuius soluto ingressus ad

uespam. requirit cibum panem quidem
 iuuenem super mensam. sordidissimum.
 atque aridissimum. et quasi a muribus
 et canibus undique corrosus. Tunc ille
 ut uidit. ingemuit et lacrimas fudit.
 sed non ita ex corde. nec ita uerberis.
 quæ possent flammam tantam ignis exting-
 uere. Derisum sumit cibum. sed ne-
 que quantum uolebat. neque quantum solebat.
 Cuius inter cogitationes eum tanquam
 cohors barbarica undique circumal-
 lat. et ex omni parte in eum tela iactu
 laqueat. ac uinctum captiuumque eum ad
 seculum rethit. Surgens ergo cepit
 iter agere nocte per hibernum. et tendere
 ad ciuitatem. Sed ubi dies factus est.
 ciuitas quædam longe adhuc aberat.
 ipse uero cum rapidissimo estu tor-
 quetur et fatigatur. per hibernum un-
 dique uersum conscendere cepit. oritur
 et requirit sibi ceterum in uicino mo-
 nasterium. Et cum sospexisset quendam
 firmam cellam. condebat illuc. ut a-
 pud eos requiesceret. Quæ ubi ad-
 esse senserunt serui dei. continuo
 percurrunt in obuiam eum. et uelut
 angelum dei excipientes eum ado-
 rant. pedes lauant ad orationem in-
 uitant. mensam ponunt. atque omni
 secundum diuinum mandatum. complent
 caritatis officia. Verum ubi
 refectus. et paululum requirit.
 ex more quasi ab eruditissimo
 et opinatissimo patre. ceperunt
 uerba edificacionis exprobrare. atque
 in omnia salutis inquire. interroga-
 re quæ eum quomodo possit dyaboli
 laqueos effugere. aut si quando tur-
 pes uicerit animo cogitationibus.
 quo depelli possit et abire.

Tunc ille ut compulsus est monita
fratrum de salutis. via eos
dixit. ac de insidijs demonum quas
spiritus dei intendit face sinone.
et illos quod plene et sufficienter
edocuit: sibi uero ipsi stimulos
punctionis incendit. et in semet
ipsum regressus ait. Quod ego
alios moueo: et ipse decipior.
Aut quod alios corripo: quod moribus
non emendo. Age ergo o miser.
facito ipse peccator: quod facit alios de-
ces. Cumque homo in crepationibus
utetur aduersus semetipsum. et intel-
lexisset se miserabilem supple-
tatum ualedicere fratribus continuo
se cursu rapidissimo in hunc
caedit. et ad speluncam de qua disces-
serat rediit. presentemque domino
in oratione et dicebat. Quasi dominus
adiuuisset me: paulominus
habitasset in inferno anima mea.
Et iterum paulominus in
malo: et paulominus consumma-
uerunt me in terra. In hoc uero
completum est quod aut scripta. frat-
rum adiuuabit: exaltabit sicut
ciuitas munita. et fortis. Post
hoc ergo permansit in uita sua in
luctu et lacrimis: uidebat se dimissis
sibi concessis: celestibus tamen mensis
beneficiis perdidisse. Cepit enim in
labore rursus et sudore uultus
sui panem suum manducare. Con-
clusit autem se in spelunca. atque
~~in spelunca~~ atque in cinere et ali-
quo iacens: tam diu lugens flensque
permansit in orationibus donec assistens
ei angelus domini diceret ad eum. Disce-
pit dominus preciam tuam. et regni

cautus est tibi: si caue ne uel elatus
decipiaris. Veniet autem ad te frater.
quos tu ipse docuisti. de faceret tibi
beneficentibus que suscipere non refuses et
sumes cum eis abbas. gratias age de otio.
Hic autem locutus est uobis filioli.
Aut seruentis et in humilitate quod
ita sit firmitas: et in claritate uita
quod prima deo deus et saluator
nostri prima beatitudine de humilitate
te nos docuit dicens. Beati pauperes
spiritus: quoniam ipsorum est regnum celorum.
Simul ut homo exemplum dis-
centes. cauciores sitis. ne a de-
monibus in cogitationum subtili-
tate seducamur. Metrea enim
forma homo in monachos obs-
uat: ut si quis ad eos ueniat siue
uero ille sit siue miles sit siue se-
nex. siue iuuenis: etiam si notus. etiam
si ignotus. sit. an omnia ut oratio fa-
ciat. et nomen domini uocet. quod si fue-
rit aliqua transformatio demonis:
continuo facta oratione defugit. Di-
uo in cogitatione uera suggerunt
ipsi demones aliquid uero laudari
debeat. et extolli: non ardes-
tatis. eis: sed tunc magis vosmet-
ipsos humiliare. in conspectu domini:
et per nichilo ducite. cum uobis
illi aliquid de sectata laude sug-
gesserit. Demque etiam et me fre-
quenter demones noctibus seduxe-
runt: ut neque oratione me neque re-
quiescere permitteret. fantasias que
tam per totam noctem sensibus meis
et cogitationibus suggerentes: ma-
ne uero uelut cum quodam illusionem
persternebat se an me dicentes.
Indulge nobis abbas: quod labo-

re t' m'cussimq tota nocte. Ego at
 v'ndi ad eos. Discedite a me oesq
 opam i'iquitate: et no' t'p'tetis
 ui' dei. Et vos ergo filioli quiete
 silenciaq diligite: et scie' opa' date.
 atq; exerce' vosmetipos. et frequen
 ti collatione me'e v'ram puram
 exhibeat' deo: nec oroe' v're i'pe
 d'iant' apud deum. Quauis em' illi
 bonu' opus agit. et sit' illis pbabi
 lis co'scia. q' m' sclaves positi. ex
 ce'nt' in opib; bonis. et occupat' se
 metipos opib; religiosib; et scrib'ul
 hospitalitate' sectando. ul' caritatis
 ministerijs obsequendo. ul' m'ias ac
 visitaco'es. aliag; h'omoi opa' i'plen
 to: m' q' b; alijs q'ce' boni sp' aliqd co
 ferat. et semetipos castos seruent.
 fut ergo et ista pbabiles. q' i' bonis
 actib; placet deo. et sut opari' lu
 cofusibiles m'acatoz de'q; tu her
 oia t'ienos habet actus. et erga
 materias corruptibiles gerit. Qu
 id m' ex'itaco'e me'tis desudat. et
 spiritalis m' semetipm excolit
 sensus: longe illis superior. iudici
 duo e' locu' naq; m' semetipm p
 parat. ubi sp'us sc'us m'habitet.
 et obliuione' q'dam' capiet' tre
 noz; sollicitudine' gerit de celest'
 tib; et et'nis. Constituit em' sp
 senpm an' co'spectu' dei: et exem
 plo sa' helpe' dicit. Diuit' d'ns
 cui asto. Et om' p'nciu' veru' sol
 licitudin'e' p' se relinquet. solo
 d'ni desiderij calore co'seruit. et
 iteo m' laudib; dei positq; et p'mo
 et p'sal' m'is die ac nocte nocte
 non potest sanari.

H et m'ia alia hys silia b'is
 ad nos. anas m'as refecit et moua
 uit. Et at' cepim' q' ab illo uelle pro
 ficiat. datus nobis b'ndico'ib; p'p'ite
 m'at' in pace o' filioli. Hoc tu scie
 vos volo: q' hodierno die uictorie
 religiosi p'ncipi theodosio alexan
 drie m'itate' sut' de eugeno tyra
 no. Necesso e' at' et ipm theodosio
 no' m'lo post p'pa morte uita' fi
 nire. Cuiq; p'fati ab eo fuissimq;
 her' ita gesta e' ad fide' co'p'ering.
 ut i'pe p'dixerat. Post dies aut
 paucos m'ferati sut' nos q'da' f'reb;
 am'icantes nobis: q' i'pe sc' illoz
 m' pace' q'euisset. Obiit at' p'p'ius
 talis q'ce' fuit p' idu' m'q'unt
 nullu' ad se m'itroire p'misit. et
 positib; gemib; m' oroe' reddidit
 sp'm. atq; ita p'p'xit ad d'm.
 cui e' honor et gla' m' s'cl' s'cl'oz

Adm' et aliu' Amer'.
 p'p'bitoz in vicinia re
 gione. noie appellen. vnu' iustu'.
 hic faber e'it f'it et q' necessa
 ria erat. fab; opabat. Quoda
 at' t'pe cu' ad fabzilia opa' uigi
 lauet in silencia noctis. Symbolo h'us
 m' forma mulieris speciose uent'
 ad eu: f'it aliqd opib; ei defores.
 Tunc ille arceptu' manu uida
 f'ru' capite: m' facie' eu' uieat.
 Et ille clamab' et plulab' aufugit:
 ita ut oes f'reb; q' m' cruce' com
 manebat: plulatu' eu' fugietis
 audret. Et ex eo ia' uir ille i

14

16

usu habuit frū cyndē manu nu-
da tenē nec ledi. Ad hūc ergo cū ve-
misset et humanissime nos susce-
pisset. poscebamus ab eo. ut nobis
ul' de suis gestib. ul' de eoz qd pri-
puos in cōsuetudine scā seruetatibz
loquet. Tūc ille dixit. Est i hac
homo vicina frāe qdā noie ihoēs.
etate puerit. uita et moribz atqz
abstinentia cūctos pcellēs. Hic p-
mū cū secessisset ad hemū. tūc cō-
tinuus dms sub eadē saxi upe stab.
sp orauit. ita ut nūqz omo resce-
rit atqz iacuerit. sopm at tūc ce-
perit. qd tūc stab capē potuit abū
uō nūqz supserit. nisi die dñica.
Presbit' em tūc ueniebat ad eū.
et offerebat p eo sacrificiū. idqz ei
solū et sacramentū eat et uictus.
Hūc qdā die sathanas sub rpe
uolēti trāfigauit se i presbitoz.
q uenie ad eū solebat. et puenēs
hora solita. glābat se sacramentoz
grā uenisse. Ad ille uigilantē in-
telligēs fraude. cū indignatōe
qdā ait ad eū. O oibz uol. oibz qz
fraudis pat' imitare oibz iusticie.
nō desinō seducendo auā xpia-
nas. Hāusus es etiā ad ipā te i-
mige. trāfiga et sacrosā misteria.
Ad ille uādit ei. Putauī māt
q te posse lucrifacē. sic em et
aliū quecā ex uab' decipi. ita ut
mētē excedat. et pdet sensū.
Quē cū crederet michi insa-
nū reddidisset. tot iusti oran-
tes p eo. uix eū et loco et sa-
mēti restitue potuerūt. Hec
cū diuisset demon. au fugit ab
eo. Erat at supdictz vñ p sistes
i ope cepto. atqz in oroz pdu-
uab. Pedes uō eius ex eo multo

tye immobiles fuerant disrupēbat.
ita ut samēs ex eis pfluere.
Tres at dū cōplere. Am. affuit
angelus dñi. et ait ad eū. Dñs
ihesus xps et spūs scūs suscep-
tis orozibz tuis. et corpūs scātificēs
sanat. et celestis abi. id ē ubi et
scāe sue t' habitacūa tonat. Et cō-
tingēs os eius. et pedes. ab ulce-
ribz eū sanū. reddidit. et reple-
tū scāe et doctrine grā. famē abi
nō sentire fecit. Jubes at trāfue
eū ad alia loca. et hemū circuire.
uisitā. etiā alios frēs. et edificā
eos in uō et doctrina dñi. Dñica
tū die ad eū sp' reuertebat locū
sumēdi sacramentoz grā. reliqz
uō diebz etiā opus manūi face-
bat. et opabat iumentoz emgu-
la. ex palmarz folijs texens.
ut in illis locis liberū mos est.
Quodā uō tpe claudz aliquis
ad ipm uē uoluit. ut ab eo cu-
raret. Contigit at ut aīal quo
mecessurus eāt. emgulū mābz
hoīs dei frēm hzēt. Cū uō ipō-
nēt sup iumentū. statū ut con-
tingeret pedes eius. illud em-
gulū. sang' effectus ē. Hic et
qbz cūqz egit bñdictū pane
misit. statū ut ex eo propeuit. sa-
nati sūt. Et alias multas uirtutes
et sanitates p eū dñs impleuit.
Habuit at et hac grām sup
de vicinis mōsterijs cōsuetō et
reuelat. ita ut scriberet ad pres-
coz. et cōmōret qd ille et ille seg-
nit' agūt. nec rectū in timore
dei ppositū gerūt. Ille uō et ille

vi

in fide et ai uirtute p fiaut. Sed
 et ad ipos ptes scribebat. alijs qd
 q mlti tedioli eent erga fres.
 et p uillo amo erga pacencia.
 Alijs uo q costant et sollate age
 ret et sufficiene colarent fres.
 et qd huc meriti p uicibus qd uo
 illi correpoms immet a dno p
 ignauia pdicebat. et ita eoz qui
 absentes erat actus et causas ac
 merita et negligencias rescribe
 bat. ut audientes hys de qb dicit
 bat. conscia de uiti negae no pos
 sent. Docebat at ocl. ut a uisibilibz
 et corporeis amoz ad uisibilia et
 incorporea trasseret. Tempore nqt ei
 ut ad hq mot studia traseamus.
 neqz em sp puori cessantes ee
 debemz. si aliqn ia ad spiritalia
 et ad alioza coscendi et uroz u
 sensus cape atqz pfectiore sub
 ire intelligencia. ut possimq uir
 tuzbz arm emtesce. Dz et alia
 mltia de hoc uiro sco. ho dei appel
 len narraco nobis fidelissima co
 mendauit. q aicta scribe plon
 gu uideret. et p magnitudine sui
 nonnullis forasse audientiu uix
 esset credibile.

Udmq et monasteriu sa
 pafnuoy hois dei. q noia
 tiffimo in illis locis anachozites
 et ultima habitatoz fuit desati
 in regione heracleos. splendide
 apud thebaidos vrbis. De h ergo
 fidelissima narraco patz cope
 rimqz cu fuisse uite anglie.
 quoda tpe orauerit deū. ut sibi
 ostenderet cui scoz filio haberet.
 Assistens uo angelus vndit ex q

filio eet symphonico ruda. q i vi
 co illo cantandi arte uictu quereit.
 Tūc ille obstupefactz nouitate res
 sponsi. cu oi pperande pges ad uicu.
 parit hoiem. Et cu iuenisset. studio
 sissime pcurat ab eo. q nā sa et
 religiosi opibz gestū sit ei. oēs q actz
 eius curiosius discuit. At ille vndit
 sedm q res eat. se ea indignissime
 uito. hoiem pcoreratq an uā ml
 tū tpiū ex latrone. ad istud qd nūc
 exire uidet fedū artificiu deuolutū.
 Pafnuoy eo magis instabat. requi
 reb si q forte ul me latrocina py
 opibz fuisse admittū. Nichil nqt
 confaus sū michi boni opibz hoc
 tm scio. q cu mē latrones eent. cap
 ta ē aliqn a nobis deo cosceta. huius mō
 cu ceti college mei latrones cupe
 ret eripe pudore. obica me in
 mediu. et eripui eā de cotamiatōe
 latronū. et nocte deducō ea usqz
 ad uicu. domū sue restitui mita
 tā. Alio qz tpe iuem mliere ho
 neste forme in hemo oberrante.
 Nec cu interrogaret a me. vū uel
 cur. aut quō in hoc locz aduēisset.
 vndit. Nichil me interrogas in fe
 lissimā mliere. nec causas req
 ras. si ancillā placet me habē.
 abducto quo vis. michi em infeli
 ci ē maritq. q debui fiscalibz grā se
 pe suspensū et flagellatq. ac
 pems oibz cruciatq. suat in curē.
 nec aliā ob causā pducit. nisi ut
 tormēta pariat. Tres at nobis
 filij fuerūt. q ia p eiusde debiti
 necite distracti sūt. Ego quoqz
 miserrima q ad siles penas in qui
 roz. de loco ad locū fugitab iedia
 in seruaqz cosceta. p hoc nūc latitās

oberro locum tradidit hoc iam sine
nubo dices. Ego ubi herc audiu mi
seratus adduxi ea ad spelunca. et
reficies animi eius fame collapsam.
dadi eam timentos solidos ei. p qba
se ac mariti et filios no solu ser
uituta. s; et supplicis afferebat ob
noxios. et reuocata ad ciuitate. o
nes eos data pecunia liberaui. Tu
pat pasnuicus. Ego magt nichil
tule gessi. tu credo eam ad te pue
nisse q celebre pasnuici uomen
nt monachos habeat. fuit em m
no mediocribus studiis. ut uita mea
m homoi excolere disaximis.
Deus igit michi de te reuelauit
q nichil minus apud ipm meriti
habeas q ego. Quia ergo uides
fuit te no mino loco haberi a
pud dnm. no negligas anim tuam.
At ille statim fistulas q manu ge
rebat abiecit. secutus e eu ad
hemu. et arte musica i spiri
tale comutab. uite metisq; ar
moma p integru trienniu.
artissime se tradidit abstinecie.
m psalmis et ozob; semetipm
die noctuq; exiens. atq; uer
celestis animi ututib; agens inter
scor; angelicos choros reddidit
Postq; igit huc ispin.
pasnuicus oi exetiao uir
tutu consumatu pmissit ad dnm.
ipe acriorib; semetipm studiis
q pios exiterat agens. iteru
dno supplicabat. ut sibi osten
teret qd ei filius eet sup tra. fit
ergo iteru ad eu vox dmi dice
tis. Silem te ee uoste pmaro
uia illiq; est in p pmo. Ob;

audito. pasnuicus sine mora ad
eu pperans. pulsat ad ostiu domo
eius. Ille uo cui moroseat suscipe
hospites. occurrit ei. atq; induxit
eu m domu. lauas q; pedes eius.
apposuit mensa. egitq; conuiu.
Int epulas uo puctari cepit pas
nuicus ab hospite q actus ei qd
studiu. cuiusq; opis habet exortia.
Ille uo cu de se humilia respondet.
et late m bonis q publicam mal
let. purgebat pasnuicus. diceb
sibi reuelatu ee a dno q dignus
eet cosozos mchoz. At ille ma
gis humiliora de se senties. uebat.
Ego qd i nullo michi boni con
scius su. uerū q; ubi dei fem
e ad te. eu que nichil latet celae
no possu. Her ergo q michi i
medio mltoz posito. m vsu sue
loquar. Triginta ia copletu sut
am. q conuencie sensu habere
me cu conuge mea. nullus ag
nouit. Suscepi at ex ea tres.
filios. hoz em causa solumo cog
mta michi vxor e. nec pt ea a
lia. nec ipa ult ia cognita. Sus
cipe hospites nuq; cessauit
ut neme an me pateret ad
uenietu occurre pegrino. No
dimisi unq; de toma mea hos
pites sine viatico. Paupere nul
lu respexi. s; q neta fuerut
illi. p bnu. Di m iudicio sedi.
nec filij mei psona cont iusti
tia accepi. Item laboris fruc
tus nuq; introierut m domu
mea. Item si uidi. nuq; pterui.

41
doret reconciliare dissidentes ad pa-
cem. Non uno unquam reprehendit in culpa
familios meos. nunquam greges mel le-
serunt fruges alienas. Volente sem-
inare in vine meo nunquam prohibui
uberiora michi novalia elegi. et illi
steriliora reliqui. Quatuor in me fuit:
nunquam promisi ut potentior infirmum
promitteret. sed pro studio in vita mea ut
nemine contristare. iudicium si fuit
apud me. nemine contempnari. sed dis-
sidentes reuocare in concordia stu-
dii. Hec inter michi vite insti-
tutio deo donata hactenus fuit. Au-
diens autem hec pasnucius. caput eius
exosculatus benedixit ei dicens.
Benedicite et dominus ex syon. et uide-
as bona quae sunt in iherusalem. Quia
ergo bene hec et convenienter imple-
tissimum est. et dicitur quod bonorum omnium su-
mum est. ut omittes curam ipsam ve-
ra sequaris dei sapientiam. et secre-
tioris scientie iniquas thesauros. ad-
quos non aliter potius peruenire. nisi
abneget te metipsum. et tollas
crucem tuam. et sequaris christum. At-
que ille cum audisset hec. nichil mo-
ratus. nec omni alio in domo sua
ordinibus. secutus est ierusalem. perges-
cit ipso ad desertum. Cuius uenisset
ad flumen. nusquam repto na-
uigio ad transmeandum. pasnucius
precepit mitre se cum pedibus flu-
uii. cuius in illis locis profunda
habebat altitudo. Transierunt
ergo per flumen. ita ut aqua
eis vix ad latera perueniret.
Vbi uero uenerunt ad desertum. col-
locat hominem pasnucium in cella

9
la quae dicitur. hanc prae se a suo monasterio po-
siti et consuetudinis spiritualis ordinis et dicitur
perfectiorumque studiorum exercitia docet. scientie
quoque secretiora credit. Cuius enim in omnibus
instruisset. semetipsum de uero maio-
ribus exercitiis dedit. ex quibus porcos
deputat labores quibus confiri potuerat
is qui se uidebat actibus occupatum. Hec
enim sibi dicebat. **D**i isti qui sunt in scolo
tantum boni episcopi faciunt. quanto nobis stu-
dere debemus plus uel amplius in absta-
nencia laboris eos antecedere. **T**unc
autem aliquando in hijs tractato. et ad
scientie perfectionem perducto. eorum presentiam
in operibus assumpsit. quae die
pasnucius sedes in cella sua. uidit
aram eius inter angelorum choros as-
sumpta. dicens. **B**onus qui elegisti
et assumpsisti. in habitabit in tab-
naculo tuo. **E**t cum hoc audisset.
agnouit assumptum esse ex hoc mun-
do uerum. **T**unc uero pasnucius
persistebat in orationibus et ieiunijs.
semetipsum ad maiora et perfectio-
ra extendens. **E**t rursus orabat
dominum. ut sibi ostenderet cum filiis
habet inter homines. Rursus audi-
uit uocem ridentem dicens. **D**iliges
negotiantem et que uideris ad te
uementem. **R**e exurge uelociter
et occurre ei. adest enim iure. cu-
te silentium indicauit. **E**t pasnu-
cius sine mora descendens. occurrat
cuius negotiatori alexandriano.
viginti milia solidorum in amoma-
tis nauibus deferenti ex theba-
ide. **E**t quoniam religiosus erat. et bo-
norum operum studium gerens. decem

legumini saccos pueris suis ipso
sitos. ad monasterium huiusmodi defe-
rebat: et hoc ei causa aduendi pas-
nucium fuit. At ille continuo ut
eum uideret: quod ager magis o-
p-rosissimus et
deo digna anima. **Q**uod tunc cum euenisset
est labor: cui foris et factus cu-
celestibus data est. Relinque hoc
illis qui de terra sunt et de terra cogi-
tant: tu autem regnum dei ad quod vo-
catus es negociator effice: et se-
quere saluatorem: a quo paulo
post assumendus es. At ille ni-
hil omnino differens. precepit pue-
ris suis. ut omnia que superesset mul-
ta enim iam ipse per se distribuere.
pauperibus erogaret: ipse uero se-
quens semper pasnucium ad deser-
tum. in eodem ab eo constitutus est
loco. ex quo et porces ad dominum
fuerunt assumpti. **Q**ui sicut
ab eo de omnibus instructus exortibus
spiritibus: in domo sapientie stu-
dio permanebat. Breui autem con-
sumato tempore: etiam hic translatus
est ad congregationes iustorum. Et non
multo post etiam ipse pasnucius
in ipsis summe abstinentie ex-
ercitiis et laboribus uitam pergit.
Astetit enim ei angelus domini: dicens
ad eum. Veni iam hinc transire in-
grede ea que tibi debent eterna ta-
bularia. Ecce enim mecum assunt pro-
phete qui te in suum suscipiant
thorum. Hoc autem tibi prius non reue-
laui: ne forte elatus capnum

aliquid laboris tui mereris. **E**t unum
per her in corpore adhuc positus die
duces: cum quodam presbitero ad eum visi-
tandum uenisset: omnia eis que sibi dominus
reuelauerat. nota fecit. dicens ad
eos. Nullum in hoc seculo debet des-
perare. etiam si latro sit aliquis aut
in sterno positus: etiam si cultu erroris
exercent. et coniugio uideant astricti:
etiam si negotiator dicantur. et ma-
monibus suant: cum in omni ordine hu-
mane uite sunt anime deo placentes:
et actus aliquos occultos habentes.
quibus delectat deus. **U**nus constat non
tamen professione uite. aut habitus
spiritum deo esse placitum: quantum sincer-
tate atque perfectione mentis. et
opum probitate. **E**t cum silia de sin-
gulis quibusque differisset: reddidit
spiritum. **E**uident autem presbitero quod ad-
erat. et oculos suos uiderunt eum ab an-
gelis suscipi: prius carentibus.
et collaudantibus deum in celo. **A**ne.
U Idemque et alium senem ve-
nerabile nomine helyum
in finibus ciuitatis antehinos. que
est metropolis thebaidice. centum
fere et decem ut dicebat annorum. super
que dicebat quod uel spiritus helye
requeuisset. auxiliata enim de eo et
magnifica ferebat. **D**eptua-
ginta ueroque annos in solitudine
uastissima eum transigisse phi-
bebat: cuius deserti horrore nul-
lus sanis digne potest exponere.
Illic ergo sedebat senior tota

hac etate huane habitacois nesci-
 ens loca. Demum at erat angusta
 et serpea. q ad cu dicebat q uix
 uenit a comenitibus possilora
 us nps m quo secebat. spelunca
 eat tribilis qm. et mruentibus
 plim horroismauies. Ipe aut
 tremetibus ia mebus p matua
 qriebat etate. incessabiliter tu per
 singulos dies signa faeabat. et
 uemetes ad se qcuqz comoditate
 costructos. ommodis resoluebat.
 Cucti uo pres cofirmabat. q nul-
 lus omo memisset. qn hic seces-
 sisset ad hemu. Tibus ei erat
 panis exiguus. et pauassime
 olius. usqz ad ultima senectu-
 te. Na i iuuentute septianus
 frequen icumasse phibeat.
Tertea redeutes ex thibade.
 vidm q monte queda pruptu.
 fluus imnente. m clare mna-
 cis saxi. etia aspectu ipso aribile.
 m quo erat p ipa picipia spe-
 lue. diffusis accessus. In hys
 monachoz plim comanebat.
 quoz par eat noie pparion.
 Hic ex discipulis ba anthony fuit.
 et p illius obitu cu sco habita-
 uerat amone. P q huius q abres-
 su. m hoc se cofitulerat mote.
 Dz et tya eat m eo uirtu copu-
 tata gra samitatu. et pns adu-
 sus demones. ut duoz meita-
 sumoz uiroz. solus hereditatem
 consecuta duplice uidet. Hic q nos
 montis multas edificas. multa

q doctna mstrues. papue tu de dis-
 crecoe spu nos docebat diceb. qsa
 demones ee q etis qbzqz uicys obse-
 quit. quiqz cu affectu me passibi-
 lit et uiciose uiderit qsa moueri eos
 coitit ad qe facin q malu. Dico
 ergo e q uult demobz dnari. pus
 uicys suis et passiomz dnat. Ad-
 cuqz em uiau ppe passionis ab-
 ierit. huius uicij demone poterit
 etia de obsessis corpibz effugae.
 Et ideo conandu e paulati supaa
 ppa uicia. ut possim q etia demo-
 nes supare. q hmoi uicys obse-
 quit. Hic scdo reficiebat i sep-
 timana puluicadas accipies ex
 farina. nec potat ia accipe alia
 esca. neqz etate neqz coeuetudie
Utm qz aliu pmittente.
 sem prem eulogiu noie
 qui m offerendis sacmets tantu
 gre accipat a dno. ut omqz cuqz
 accedenti ad altare dei merita
 culpasqz cognoscer. Demqz ex
 moctus quosca uolentes accede-
 ad coio ne. retinebat diceb. Q-
 mo ausi estis accede ad sacme-
 ta dmi. cu meo vna et ppositu
 sit m malu. Demqz uiebat. Tu
 hac nocte habuisti cogitacoes
 formicandi. tu uo dixisti i corde
 tuo. nichil mte se sure iustus
 siue pcoz accedat ad sacmets.
 Et alius dubitacoem m corde
 habuit diceb. Ad em me sci-
 ficare coio pt. Hos q
 singulos remouebat a coione
 sacmets. et dicebat eis. Dece

Si qd uult dicitur
 de demone qd dicitur
 eij primo poficari

22

Dire paululū et agite p̄miam:
ut purificati p̄ satisfactionē et
lacrimas digni habeam̄i corone.

Uidimus et aliu sc̄m virū
noīe appolloū apud
thebaide. in fimbrijs h̄mopolis ad
quā ciuitate saluatore et mari-
am et ioseph de iudee fimbrijs ve-
nisse tradit: sc̄dm p̄pheta ysae
dicentis. Erre dñs andet sup̄ nu-
bem leuē. et uaciet in egiptū:
et comouebūt̄ manufra egi-
ptoz a facie eius: et cadet ī trā.
Uidimus ergo ibi etiā tēplū ip-
sū: in quo ingressō saluatore
corruisse oīa p̄cola in trā. et co-
minuta eē memorabat̄. Uidimus
etiā sup̄dictū virū ī uicinia he-
remo sub mōte quoda. habentē
monasteria. Erat em̄ pat̄ mo-
nachoꝝ curat̄ quīgentoꝝ. et fa-
mosissimū in oīb; thebaide fimb-
rijs habebat̄. Opa em̄ magna
erat ei et uirtutes mltē: signa q̄
plima et p̄digia deus faciebat̄
p̄ eū. A puero naq; in abstine-
tia nutritus: ubi ad maturā per-
uenit etate: grā dei cū ip̄o sp̄ cre-
uit. Erat em̄ a noꝝ fere octogi-
ta: cū eū uidimus in mosteroꝝ
cōgregacōe florente. D; x̄ ip̄i
q̄ uidebat̄ eū eē disciplū ita p̄-
fecti erat et magnificus: ut oēs
pene possēt signa face. Quide-
m a noꝝ secessisse eū fēbat̄
ad heremū: atq; ibi cū appolloū
uē. am̄ fuisset in exercitijs spi-
ritualib; cōsuetus: audiuit vo-

cedm̄ a se dēlatū dixisse. Appolloū
p̄ te p̄dā sapiencia sapienciaū in
egypto: et intellectu p̄uidentia re-
p̄babo. **P**des at̄ eos etiā q̄ mē ip̄os
sūt sapientes babiloms: et oēm cul-
tura demonū subruos. **P**ge nūc
ergo ad loca habitabilia: quābis
em̄ michi p̄lm̄ substantialē: p̄-
fectū emulatore bonoꝝ operū.
At ille r̄ndes: ait. Aufer ergo a
me dñe iactancia: ne forte elato
sup̄ fr̄es meos: cada ab oīb; hoīb;
tuis. R̄ndit ad eū rursus dñs
uox dices. Mitte manū tuā ad
ciues tuos: et qd̄ cōphenderis
cōstringe: et sub arena obrue.
At ille sine mora uerta manu
ad ciues suas: apprehendit quasi
puulū ethiope. **P**da
Et cōtinuo dñm
sit eū sub arena. clamantē et di-
centē. Ego sū ego sū sup̄bie
demon. **P**ost hec. uox ad eum
fr̄a ē. a deo dices. **P**ge nūc:
oīa em̄ q̄cuq; popostero a deo
cōsequeris. Ille ergo p̄ hec p̄uē
ad ea loca: in q̄b; hoīes habita-
bat. **T**ripib; aut̄ hec fiebat̄ iu-
liani tyram. **F**uit itaq; ī locis
illis spelūca q̄cū h̄mo uicinia.
in q̄ habitacōe cepit: indefinē
die ac nocte oꝝoib; uacacōe
ries ut aiebat̄ p̄ diē totidēq;
noctis tpe curuā genua. con-
signabat. **S**ibo at̄ magis celest-
ti q̄ huāno utebat̄. **I**ndume-
tū eius stuppeū collobiū. qd̄
apud illos lebitinariū appellat̄:

et Iulianu quo collu et caput obvol
uebat. Que tu indumenta ferebat
ei pmasisse in deserto et nuq ue
terata. Erat ergo in vicino hemi
loco in utute spu dege. signa et
sanitates miras effiac. hie enar
rare p sui imesitate. sicut ab hys
q cu ipo erat semozibz copm. Non
nulla sufficiat. fama at magnifi
ca de eo pmulgata. cu amiratoe
omni quasi ppha aliq. aut apls
haberi cepisset. e viams regio
mbz monachi diuisis ex locis co
ue mebat ad eu. et taq pio pzi
magna munera. suas ei smguli
quqz ams offerebat. At ille vnu
queqz eoz tota religione susci
pieb. alios ad bn opandu. alios
ad bn intelligendu puocabat.
h et ipe pms ostendebat exem
plis. ea q ubis docu cupiebat.
Alijs qe diebz vnuqz apud se
metipm exere abstinentia q
posset smebat. die uo dmicu
caritatis gra secu oes sume
abu hortabat. cu tn ipe soli
tis abstinecie obsuacoibz deser
uaret. herbis solu mo aut ole
ribz vtes. nec vsu aut miste
riu ignis admittes.

Hic cu audisset iuliam
frem queda ad mliqa cophen
su detineri in carce. uenit ad eu
cu frubz cosolandi gra. ut mo
ueret eu in necite constancia
tene. atqz imnecia cotepne

at deinde picula. temp9 em mgenb
tamis adest. in quo fidelium metes
teptacoibz pbande sut. et cog nosce
re. Cuz hys et alijs ubis uolozact
am adolescentis. sup eu uenit cen
turio. et indignatus cur mtre ausq
sit. claues extrinsecus carceri ipso
sunt. pms et oes q cu eo uenerat
pit. inclusit. quo saluz eam ipi silie
ad milicie detinerent officiu.
Constitues quoqz custodes q plu
mos. abscessit. media at nocte
astare visus e angelus mgeni
lure resplendens. et obstupescas
peritusqz custodibz carceris claus
tra patefecit. Tur uo ipi cus
todes aduoluti pedibz scozz. ro
gabaf eos discedi. dicetes meli9
mori e9 sibi p eis. q dme ututi
obfiste. q eoz cura gebat. aya
ne uo ipe centurio cu pncipa
libz vris festin9 ad carcerem
uenit. rogab oes ut discederet
q tenebant. Dicebat em comu
sua tremotu magno coadisse.
et electos quosqz famuloz suoz
pe misse. Da uo hys auditis.
pnu dno laudesqz ceauerunt.
et regressi ad haremu. erat
in vno positi. scdm aploz ex
emplu. habentes ai am vna.
et eoz vnu. Pat aut senior.
docebat eos ut cotidie pficeret
i ututibz. et insidias dyaboli qd
p cogitacoeb infert hoibz iucis
stati retonderet. Dis em uiebat.
Conpugit caput pntis et o9
ei9 corpus emortuu reddidit.

Ob hoc em̄ mādāt nobis deus
obſuare caput ſpentiſ: ut om̄o ſta
tī ab ūcio nec recipiam⁹ malab
et ſordidab cogitacōeb in corde nro.
Tanto ergo magis diffidi non
cōueit in ſenſib⁹ nriſ cogitacōnū
fantāſiā: q̄b etiā ī ūcio recipi
vetat. **D**z et illud monebat. ut
ī ūtutib⁹ alē alterz vncat: nec
paciāt ſē vniq̄ſq̄z inferiore p̄vi
mo ſuo fieri. **H**ic at̄ dicebat. **H**ic
ſciētis vob p̄ficē in ūtutib⁹. ſi nul
la ī vobis paſſio fuit erga mū
dana deſidia: hoc em̄ ē ūcū donoz
dei. **D**z ſi etiā ad hoc uenit q̄b
vrim. ut ſigna et mirabilia faci
at. nō extollat p̄ her. neq̄ ī co
gitacōē ſua erigat. etiā cetib⁹ p̄
latuſ: ſz nec hoc n̄m oib⁹ debet
oſtendē. q̄ donū grē h̄mōi ac
ceperit. alioquī ſeducit ſeipm̄:
et ip̄e decipit et grā amittit.

Habebat at̄ beud apollo
25
nūſ ualde magnificū
ūbi dei doctrina. ſicut etiā noſipi
ex p̄te fructu ſum⁹: ſz maiore
in opib⁹ hēbat grā. **D**e em̄
q̄q̄ petiſſet a deo: ſine mora
coſequebat. **D**z et reuelacōeb
ei plī me oſtendebat. **D**emq̄
ſemore frēm ſuū q̄ etiā ip̄e
in h̄mō deſuct⁹ ē. tū quo plī
mo t̄pe egerat p̄fectā uitā. ī
ſopm̄b uidit in ſede ap̄lica re
ſidente: atq̄z vni ex eis effectū:
h̄ditate q̄ ſibi ūtutū et grē
reliquiſſe. **A**uq̄z etiā pro ſe
metip̄o orac̄. ut veloci⁹ eū
dn̄s aſſumeret. et cū ip̄o ſibi

requē preſtaret in celib. **R**ef
ſponſū eſt ei a dn̄o ſaluatore. pa
rū adhuc ei t̄pib in t̄rib debent
donec uite et cōſuſacōib eiq̄ q̄ plu
rimū emulatores exiſterēt. pl̄o
nāq̄ ei plim⁹ rē dēnd⁹ cēt mo
nachoz et exētib⁹ q̄dā priorū.
ut p̄ her dignā p̄ t̄lib⁹ meritib⁹
remuneracōne uicēret apud
deū. **H**er at̄ uidit. ita geſta ſc̄.
Cōuenēnt ergo ex oī loco mō
chi. fama et doctrina eūſ ūtūat.
et p̄cipue exemplis eūſ. q̄ plu
rimū reuēciatēb ſc̄lo. cōuentū
quēdā magnificū fecerāt apud
eū. in ſup̄dā motib⁹ loco. cōem
uitā meſe vni⁹ vnanimē con
ſuātē. **H**os ergo t̄q̄ ue celeſ
te quēdā et angelicū cōebam⁹
exētib⁹: oib⁹ ūtutib⁹ adoznatū.
Nullus ſane in eis ſordidib⁹ ute
bat. in dū mētib⁹. ſz ſplendore
ueſtū p̄t et aīaz mtebant.
ita ut ſc̄dm ſcriptas letaret
h̄mō ſinēb: et ml̄i filij eūſ
uiderent in deſerto. **Q**ue quō
de etiā dca ſūt: tū in egypti
deſtib her etiā h̄ſtorica vela
cōē cōpleta ſūt. **O**biem̄ tate
p̄ urbeſ ml̄itudieſ uēuit ad
ſalutē: q̄tas egypti deſerta p̄
tulerūt. **Q**uā q̄nta ppli habit
in urbib⁹: tācū pene habent
in deſertib⁹ ml̄itudieſ mōchoz.
Quā ml̄ti uidet etiā ap̄li dic
tū in eis eē cōpletū. q̄ ubi

en

habundavit pccm. ibi sup habundavit
 et gra. **H**abundavit em aliqui imudus
 ydoloz cultu in egypto: sicut nuscq i
 ullis gentib. **S**anes em et symia b. ^{vide}
 atq; alia portenta oli venerari. ^{supra hio}
 q; et cephas nonnulla oley eos ee cre- ^{et dolob}
 debat: sicut nro pre appollonio narrate
 didicim;: causas nobis p ruse eoz sup
 stitiois hoc mo exponente. **B**oue qd
 aiebat crediderut: deū aliqñ egypti:
 p eo q p ipm rura excoleret. uctu
 abūq; capiebat. **E**t aqua mli pro
 eo q vniūsas rigabat egypti regioē.
 venerabat. **C**olebat q; et trā: utpo
 te uberioze cetis tris. **S**anes etia ut
 sup dxi m; et symeas. ac diūfaz her
 barū qna atq; oley colebat: p eo q
 occasione sibi salutis p her uenisse
 optabat: tpb; pharionis. **E**rit
 her em singula occupatio eis exor
 ta videbat: cū ille p res nros p se
 quē submisus ē: et vniūsq; p qd
 occupari misus ē: ut ne pharione
 sequet: hoc sibi deū reputauit.
 diceb: q; hoc mch deus fuit hodie:
 ut nō pharione sequer. ne simul
 cū nro dñm gerer. **H**ec ergo erant
 ūba s; appollonis: q nobiscū loqbat.
Et mltomagis illa scribi oportet
 exempla: qm opib; et ututibus
 habuit. **E**rit at in circuitu eius
 positi decē circū gentiliū via: a
 pud quos de moīata supsticio sumo
 studio colebat. **T**emplū em eat
 aplissimū. atq; in eo silachzū qd
 moris eat trā: a sacerdotib; ba
 chancū ritu cū reliq; mltitudine
 trācutib;: et quasi p aq; fluuiali
 b; pphana misteria pagentibus.
Contigit at sub eo tpe quo homo;
 ab eis origa gererant. iter age

brm appollonū p ipā loca cū ali
 quātis frīb; **E**t cū infelicū uidis
 set turbas. quasi demone qdā agi.
 bachari q; p campob; miserat: ex
 vore eoz. fixis gemib; iuorauit
 dñm et saluatore m m; et oēs eos
 q cerimonis demomatis agebat
 cū silachis suo stare fecit imobi
 les. nec pgedi omo usq; posse:
 atq; ita p totā die rapidissimis
 adusa estib; pmaserūt. ignoran
 tes unde eis herē in vno loco im
 mobilis rōagisset. **T**ū sacerdotē
 eoz dicebat ee quēdā xpianū
 i regionib; vicinū hem; coma
 nentē. appollonū noie. et ipū
 ee her opta: q msi exorata eet
 sibi p dñm pmaserūt. **E**t at ad
 tate rei miraculū conuenerūt vn
 diq; q audierūt. p rictates q tati
 causa extiterūt mōstrū. ignorae
 se pemq; fatebat: suspicione
 tū dñi sibi dicit sup dñi vni:
 quē exorae p se de poscut. **T**ū
 qdā ex ipis ue eos optari auit:
 nā et uidisse eū illo tūc p
 tereūte affirmat. et tū adhibē
 q putabat ptesse auxilia nō mo
 rant. **A**dducit boues quoz uir
 tute uidet posse moueri silachzū.
Et cū nec sic qdā aliq; pferisset:
 oī auxilio frustrari. legatos ad
 hoīem dñi mittit: pollicetes ut
 si eos resoluat hys vniūctis p r
 q; erroris in eis vincta dissoluet.
Hec ubi nūciata sūt ei: sine mo
 ra descendit ad eos: et oēs sola
 ad dñi fusa. oēs resoluit. **A**t illi

Site loq; x s. m. m. uo

26
sine dilacōe vnanimi cōfugiūt ad
eū. saluatori nō dō credentes & grās
referentes. Dilachū uo qd eāt lig
neū cōtinuo igni tradūt. ipi at se
cū hōiem dei. atq; exorti ab eo fi
tā dīcēte dei sociati sūt. plim uo
ex ipis cū eo pmāserūt. etiā iā
nūc in monasterijs. facti cū huius
mirabilis fama ubiq; diffusa ē. et
mla p hoc ad fidē dī cōuertebant.
ita ut in oib; illis regionib; nullus
iā pene gentiliū remaneret.

Quodā at tpe etiam eāt de
fimb; int̄ duos viros. hoc
cū nūciatū fuisse appollomō. fessm
descendit ad eos pacis grā. Sed
illi furore cōtentois mēsi. nulla
grā ad pacē sciliū flectebant.
maxiq; vni; p̄tis p̄lis plimū
fiducie in vni; cōtā latronib; ge
rebat. q; cuiusdē etiam signifer
videbat. Hūc cū videt appollo
m; pacē resistente. dicit ad eū.
Di michi o amice acq̄sce volūis
ad pacē. roga bo dēū meū. et re
mittet t̄ pacē tuā. At ille cū
audisset. nichil omo discedit. s;
genib; eius puolutus supplicabat
ei. Tūc tōmde cōsūb ad turbas q;
eū fuerāt secute. fecit oēs cū pa
re discedē. **Q**uob; sedentibus.
ipe p̄māsit cū hōie dei. expec
tans ab eo p̄missū. Tūc uo appol
lom; assumēs eū. et cū ipō iter
ages ad monasteriū. dōcebat eū
mutatē debe ordmē uitē. et pa
cientē a deo querē mīam. p̄mis
sionēq; ex fide exspectare. Dia
em̄ possibilis dicebat eē creden
ti. Tūq; noctis tpe sil. i mōste
rio quēssēt. p̄ visu. ab se videt
in celis eē. et assiste an tribu

nal vpi. videt etiā angelos dei. et scōs
quosq; adorātes deū. Et cū hoc uide
tes deū etiā ipi adorasset. vox dī
ad eos defert. dices. Licet nulla sit
cōio luci et tenebr̄ is nec sit aliq;
portio fideli cū infideli. tū tibi do
nat̄ salus istius. p̄ quo supplicasti
appollom. Hec et alia multa cū
audisset. in celesta uisione positi.
q; nec sino narraē sufficit. uer
aures audie. sur̄ exerūt de somp
no. et q; uiderāt fr̄ib; indicarūt.
Admiratō at inges eē cepit. cū
vnu atq; dē sompū utq; narra
ret. P̄māsit at cū fr̄ib; latro il
le iā scūb vitā suā more sp̄ ad
oēm innocētia pietatēq; cōmutas.
tāq; in agnū uisus ex lupo. ut
in eo plēssie cōpleri uidet.
pphēcia psalē dicitis. Lupi cum
agnis pascēt. et leo et bos sil
paleis vestent. Vidim; etiā
quosdā gentis ethiopiū vnos cū
mōrbis uiuētē. et mltos ex ab
retōs mōrbos in obsūdia religio
nis. et utute aīe p̄cellentes. ut et
in ipis cōpleri uidet. Scriptura
q; dicit. Ethiopia p̄uēiet manū
eius deo. **H**ūc at in gestis
sā appollom; ferebat etiā hoc.
Ius quodā tpe dicebat. exorta int̄
duos viros. quoz aliū xpianoz
aliū gentiliū fuit. P̄cedūt
ex utq; p̄te armatoz turbe pli
me. et accidit ut scūb appollom;
supuēieret. Tūq; eos hortaret
ad pacē. qdā eoz q; int̄ gentiles
quasi caput et causa belli illius
eāt. hō t̄nt̄ ulent; et ferus. obis
tebat ei vehement. dicit nō se

permittit fieri pacē usq; ad mortem
 sua. Tūc bēus appollom⁹ ait. fiat i
 quit ut optas. Nullus em̄ hīc alius
 p̄ te perimet. Et cōgruū hono
 ri tuo tibi fiet sepulchꝝ nō tra. s;.
 bestiaz ac uulturū ventres. Et cō
 tinuo s̄mo eius efficit ueritas. Nul
 lus em̄ ibi alius ex utꝝ p̄te nisi
 solus ip̄e cecidit. Quē cū sub hane
 na obruisset mane regressi tūc
 uerūt eū a bestiis effossu lama
 tū. atq; a uulturib; deuoratu. Cū
 q; oēs admiratio habuisset q; s̄mo
 hoīs dei ita fuisset impletus. cōsi
 sūt oēs ad fidē dñi saluatoris. et
 appollomū p̄pham dei p̄dicabat.

27 **Q**uod et hoc nō uos effugiat
 q; ab eo p̄mis adhuc dieb;
 quib; in spelūca habitāe cū pau
 cis frīb; cepat. factū didicim⁹. Di
 es sc̄is aderat pasche. et cū sollemp
 nitas uigiliarū sacramentoz; in
 spelūca fuisset expleta. atq; ex
 hīs q; fuerat apud eos refectio
 parer. erat at eis pauca t̄mō
 et sicca panes. atq; olera ex hīs
 q; sale aspsa. repom apud eos
 solet. tūc appollom⁹ fr̄es q; sc̄i
 erat ita alloquit. Di e in nobis
 fides. et uē fideles sum⁹ famli
 xpi. petat unq; s; m̄m a deo si
 q; quasi in die festo sumie libent
 habet. At illi ip̄i porq; eos et
 etate et merito p̄rellebat. her a
 deo postcenda p̄mittit. semetipos
 inferiores hui⁹ gr̄e iudicantes. Tūc
 ille cū oī alacritate orōne fudit
 ad dñm. Quia expleta. cū oēs
 v̄ndisset a me: ecce repente ante

fores spelūce astae videt quosdā
 sibi p̄mitq; ignotos q; tā multas copi
 as rerū om̄ q; ad vsu dūtaxat. a
 boꝝ p̄t met̄ donauerūt. ut neq; tā
 multa neq; tā diuisa facile quisq;
 uiderit. In q; b; erat q̄dā q; oīs in
 egypti regionib; nūq; uisa sunt:
 pomoz; gna. et magnitudo mere
 dibilis. uue et nuceb; et ficus ma
 la q; pumica. et an̄ tēp̄oia. faui
 atq; mellis et lactis copia. mi
 cles etiā ingentes et panes calidi.
 ac mūdissimi. q; tū p̄gr̄ me uide
 rent. ee puicie. Viri aut̄ q; her
 tetulerūt. statū ut ea monachis
 tradiderūt. quasi festinans ad eū
 a quo missi fuerat redire cupie
 tes. mox discedūt. Tūc ip̄i gr̄p̄
 dñs referentes. ex hīs q; fuerat
 sibi relata. res̄a ceperūt. Quoz;
 tāta fuit copia. ut usq; ad die
 penthecostes cotidie m̄s̄ta suf
 ficeret. eti q; her sibi a deo sollemp
 nitas gr̄a missa sut.

28 **Q**uod imperm̄ etiā hoc q; q̄dā
 ex frīb; cui decant hūli
 tatis et māsuētudis gr̄a. p̄pos
 cit ab eo. ut petet a dño. ut sibi
 daret hoc mun⁹. Orate at̄ illo.
 tāta in eo gr̄a māsuētudis et
 hūilitatis aduēit. ut oēs fr̄es
 stupeŕet de tranquillitate aī
 eius. et modestia. in quo pub̄m
 et̄l horū uiderat.

29 **Q**uia ē aliqui famēs apud
 thebaida. Dientes aut̄
 habitatores t̄re illi q; monachi
 q; cū appollomō deo p̄uebat. foe
 quenter etiā sine cibo p̄ dñm g

cia pascebat: oēs sil' cū uxoribus et
filijs p̄gūt ad eū cibū sil' bñdōrēz
q̄ p̄scentes. At ille nichil dubitab.
p̄ferre cepit ex hys q̄ ad usq̄ fr̄m
reposita erat: et tunc singulis co-
piose. Cū uō tres sole panū spoz-
te remāssēt. fames at̄ pplm̄ ve-
hement' urget. iubet p̄ferri i me-
diū sportas. q̄ sole sup̄fuerāt om̄g
diei. uictū monachis p̄biturē: et
in auditu totiq̄ ppli q̄ famis neces-
sitate cōfluērat. eleuatis ad deū
oculis et māibz ait. Quis nō va-
let manū dñi multiplicare hec.
Hec em̄ dicit spūs sc̄us. Nō defi-
cient panes in sportis hys: donec
faciem' oēs de frugibz nouis.
Et ut pplm̄ ex hys q̄ tūc i p̄nti
fuerāt cōfirmabat: cōtinuis qua-
tuor mētibz neq̄ cessatū ē om̄g
erogari ex sportis. neq̄ desse po-
tuit aliq̄.

Similit' at̄ et tuit aliq̄.
30 alio tpe fecisse eū de
frumento et oēs specie p̄hibebat.
In qbz uirtutibz mot' dyabolus.
dixisse ad eū fert. Quis helius
es tu. aut alius q̄ p̄phaz ul' ap̄lō
tūc. q̄ hec facē ausus es. At ille
r̄ntens dixit ei. Quid em̄. Non
ne p̄phē et apli hoies erāt. qui
nobis et fidē et grā suā dīce-
rūt. Aut tūc deus p̄sēs erat.
nūc uō absens ē. Deus oīa p̄t.
et q̄ p̄t. sp̄ p̄t. Si ergo de' bon'g
ē. tu dyabole q̄re te mal'g es.
Hec ut sup̄ dñm̄ a senioribz
vris regiosis et sc̄is p̄ eū gesta
ēē fida narracōe cōp̄m̄g. Et q̄
uis eozz fidelis habēnda sit nar-
ratio: maiore tū fide rez p̄f-

tuit etiā hoc qd nos ipi oculis nris
inspexim'g. Plenas em̄ sportas pa-
nibus fuisse. atqz ad om̄m sacietate
cōsumerent. plene nichilomin'g re-
colligebant.

Haud q̄ qd ap. colligebant.
31 eū mirū vidim'g. nō silebo.
Tres erant nos fr̄es. cū uenim'g
ad eū. et ecce longe nobis adhuc
positas ab eius monasterio. ecce
rūt nobis fr̄es. q̄ ab ipō an̄ tduū
audierūt de aduentu nro. Dece-
rerūt at̄ nobis cū psal m̄s. hoc
em̄ moris ē eis face in aduentu
om̄m monachoz: et adorates i fa-
cies suas usqz ad terrā. osculabāt
nos. atqz ostendentes nos. sibi tūc
dicebat. Ista sūt fr̄es. de quoz ad-
uentu an̄ tduū nobis p̄f. ap̄p̄l-
lom'g p̄dixerāt. diceb. p̄q̄ tduū
affuturos tres fr̄es de iheroso-
limis uenietes. Alij ergo ex fr̄-
bz p̄cedebat nos. alij seq̄bantur.
tū turba psallebat. Ubi at̄ iā
appiquare cepim'g. audita uoce
psalmi. etiā ip̄e sc̄us appollom'g
p̄cedit in occū. et ut uidit nos.
stati p̄oz adorauit. usqz ad terrā.
Et surgēs osculo nos suscepit.
Ubi at̄ ingressi sum'g monaste-
riū. orōe factā. p̄us ut moris ē
pedes nros p̄pis māibz lauit.
et retā q̄ ad requiē corpis p̄ti-
net. adimpleuit. Hec aut̄ ita
facē ei moris erat oibz aduen-
tantibz. Consuetudo at̄ erat
apud eū. ut fr̄es q̄ cū ipō erāt.
nō p̄us cibū sumeret. q̄ rationē

ym

dicitur prepararet circa hora diei nona
 et post hoc mediu sic usq ad vespera
 pmanebat. du ubi dei audientes de
 mandatis dm iplendis sine intermis
 sione docebat. Post hor at cibo sup
 to. alij ppoz ad hemu secedebant
 p tota nocte scripturas dmas me
 morie recolentes. alij in eode loco
 ad que couenerat pmanebat. et
 usq ad luce in ymb et laudibus
 dei puigiles pducabat. Aliqnti
 us ex ipis circa hora nona cudef
 rendissent de mote. pcepta gracia
 dm. stati discedebat. solo hoc spmita
 li abo contenti. et hoc faciebat ppli
 mos dies. Dup modu aut leticia
 et gaudiu merat eis. et tata exul
 tatio. qnta haberi ab ullo hom
 possit in trib. Nullus in eis tris
 tis omo iuenebat. et si aliquis
 visus fuisset aliquentulu mestior.
 stati pat appollomg causa mesti
 tie pquirebat. frequen aut etia si
 aliq occultare voluisset. ipe enu
 tiabat qd latet. in corde sup. ita
 ut is q patiebat agnosceret. no
 nebat ergo eis dices. no oportet
 p sus mee tristitia hys q b9 salus
 ex deo e. et spes in regno celoru.
 Tristent ergo aiebat gentiles.
 et lugeat iudei. plangat sine ces
 sacoe peccores. iusti uo letentur.
 Na si hys q trena diligit. sup
 fragilib9 et caducis reb9 letant.
 nos q tanto gle spei. et certitatis
 habem9 exspectatione. non
 tu oi exultaco letem. Aut no
 et aplo nos ita monet. dices. Dup
 gaudete sine intermissione orate.

gras agite. Et qo possit doctrine
 eius. et uboz gram sufficient expo
 nere. Unde de hys sic meligen
 sco. q paru digne ploqui. multa
 em nobis caa secretiq de vob absa
 nenae. de couisacois integritate.
 mlta caa de hospitalitatis studio
 differerat. et papiebat attentiq
 ut aduenientes frs quasi dm
 suscipiam9 aduentu. Na et ado
 rari aduenientes frs ptea nigt
 tradicio habet. ut etu sit i adue
 tu eoz. aduentu dm. haberi. ihu
 q dicit. Hospes fui et suscepis
 tis me. Inedu aut cont voluta
 te cogit frs ad corpale requie.
 exemplu sa lothyponebat. q
 anglos copulsos ad hospitiu do
 msue pduxit. Et hoc mo
 uebat. ut si fieri possit. cotidie
 monachi coicauer misterijs xpi.
 ne forte q se longe fat ab hys.
 longe fiat a deo. q at frequen9
 hoc suscipit. frequen9 ulceat
 ipm suscipe saluatore. q et ipe
 saluator dicit. Qui manducat
 carne mea. et bibit sanguinem
 meu. in me manet et ego i eo.
 Et ipa nigt comoraco dnice
 passiois. cu assidue fit a mona
 chis. plimū eis utilitase cofert.
 ad exemplū pacencie. Et co
 mornio dat p her. ut studeat vng
 qsqz ita patis tuemri. ne idig
 nus habeat dnice misterijs. Ad
 debat at hys. q caa remissio
 peccoz p her credentib9 dat. Je

hospitalitas ariet
 mediant et fauore
 subant ga. qz in
 hys scribit.

hoc ad yphra ma
 uent.

uima sane legitima. id ē q̄ta et
sexta feria monebat nō eē solue-
da: nisi grandis aliq̄ nēcessitas fieret.
q̄ q̄ta feria ultas de t̄ndicoe d̄m
cogitauerat: et sexta crucifixus ē
saluator. Videbit ergo q̄ in hys die-
bus sine aliq̄ nēcessitate soluit statuta
ieiuniorū: cū tradente trade sal-
uatore ē. ul' cū crucifigentib' iana
fige. Dicebat ergo ut si forte i die-
bus suis sup̄d̄is supuencit aliq̄s fra-
trū: siq̄tē an hōra noua laboris cau-
sa uelit reficē. poneda eē ei mēsa
soli: q̄ si nolit. nō eū eē cogendu.
Cōis nāq̄ huius obsequiae traditō ē.
Et culpabat sane eos ualde. qui ul'
comā capitis nutruūt ul' frū collo-
cūferūt: ul' aliqd̄ t̄le qd̄ ad ostenta-
tionē hōim fieri uideat gerunt.
Tertū ē em̄ inq̄t q̄ ista laude ab ho-
minib' querat. et ostentacōib' cau-
sa hec faciat: cū mādātū sit etiā
ieiunia ip̄a in occulto celebranda
ut deo soli sit cognita. q̄ uidet qd̄ in
occulto fit. et reddit in pala. Sed
ut uidet ista nō sūt cōtenti eius
testi mōmo et re muneracōe. q̄ ui-
det in occulto: s̄ manifestare se a-
pud hōies uolūt. Ois ergo absta-
nencie ratio in occulto habenda
ē: ut et corp' ieiunij fatiget.
et tñ apud hōies iactancia iudet.
sed apud deū retribucō querat.
H Et et multa alia nobis de
cōsacōe mōchoz p̄ totā
differens septimana dicit: et
fide doctrine sue. gestoz suozū
auctoritate cōfirmas: ubi p̄fici-
ti ab eo cepim' p̄ducēs nos ali-
quidulū. nē monebat diceb'. An
oia dilāssim' pacē habete int'

uos: et nolite ab uice separari. Tūc
cōsuis ad fr̄es q̄ sil' cū eo p̄ducen-
tes nos adierat. dixit. Quis vrm
fr̄es. p̄mpt' ē deduce eos usq̄ ad
vicina p̄m monasteria. Et cū pe-
ne oēs p̄mptissie semetip̄os obtu-
lisset. et p̄gredi nobiscū uellet. nē
scis pat' apollom' elegit ex omib' q̄
tres. q̄ et grecā ligūā et egyptiacā
bū noscent. ut si alibi necm fuisset
int' p̄tarent nobis: q̄q̄ in collacōib' q̄
suis edificare nos possēt. q̄ntes
ergo eos nobiscū. p̄cepit eis ne p̄us
a nobis discederēt. q̄ oēs p̄res. atq̄
oia q̄ uellem'. monasteria uidem'.
q̄uis oēs cōuire nemo sufficiat.
B̄ndicēs ergo nos dimisit. atq̄ i
hec ūba b̄ndicēm dedit. B̄ndicat
uos d̄s deus ex syon: ut uideatis
bona q̄ sūt in iherlm'. oib' diebus
Sigit digressi a b̄to iudea uestra
appollomo. cū p̄gem ad p̄tē deser-
ti. q̄ ē cont' meridiam: uidim' p̄
harenā uestigia tract' draconis
ingentis. cuius tāta magnitudo ap-
parebat. quasi fr̄abes aliq̄ p̄ ha-
renā ducta uidet. Qd̄ ut uidim'.
ingenti fozze p̄culsi sum' fr̄es
at q̄ nos deducebat. hortabantur
nichil omo formidare: s̄ magis
fiducā cape. et p̄ uestigiū seq̄
dracone. Videbitis em̄ inquit q̄
tū ualeat fides: cū a nobis uide-
ritis extigui. multos em̄ et dra-
cones et angues et coznutas
māib' n̄is p̄emim'. Die em̄
scriptū legim'. q̄ credentib' in
se cōcedit saluator. calcāe sup̄
serpentes et scorpiopes. et sup̄
oem̄ uitū t̄mici. Di illis hec
dicebat: nos p̄ infidelitatis fra-
gilitate. magis magisq̄ metueba-

mq. et rogabam eos ne uellet se
 qui draconis uestigia. si potius ut
 rō itine mcedm. Dnq tū expib
 alacritate ipacēb. mscutēz dra
 conē. Et cū nō longe uenisset
 eius spelūcā. clamabat ad nos ut
 irem ad eū. et uidem exitū rei.
 Quidā tū ex feib. occurreb nob.
 q̄ in uicinis hēbat monasteriū p
 hibuit nos ne diceb ingentis ee
 magnitudis bestia. nec posse nos
 ipm salte uisū eius aspectūq tolle
 rare. p̄serti q̄ nichil tale misu
 habuerim uideudi. Demetipm
 uō fatebat frequent uidisse n̄az
 bestia. cuius vastitas q̄dē incredibi
 lis. longitudo uō distendeb̄ in quī
 decū cubitis. Cūq nob ad locū de
 hortatus eēt accēd. ipē p̄perans
 frēm q̄ illic nos p̄ducebat opie
 bat patū ad p̄mōda bestia.
 abstraxit. serūq̄ reuocauit. et
 nolente discedē nisi extinguet eā.
 mltā p̄ce reflexit. Qui cū ve
 nisset ad nos. ignauā nrām in
 fidelitateq̄ redarguit. P̄uēientes
 aut ad cellula fr̄is illiq̄ nos ro
 gauerat. cū mltā dilcōe suscepti.
 ab eo. requieumq. Ille ergo nar
 rauit nobis. q̄ in loco illo. ubi p̄e
 cōmanebat. fuit q̄dā uir scūb.
 cui ipē eēt discip̄lō. amon̄ noie.
 p̄ quē plimas uirtutes fecit deus.
 Int̄ cet̄is igit̄ etiā hoc narrabat.

Frequentē mqt ueniebat
 ad eū latrones pane quo
 solo uiscebāt auferentes ei. et
 si q̄ eat. qd̄ ad uictū cōtinētissi
 mū repositū uidebat. Cūq̄ fre
 quentē ab hys molestia patēb.

quada die p̄cessit ad heremū. et inde
 rediē. duos dracones ingentes scū
 comitari uisit. atq̄ ad ostiū sui mo
 nasterij mane eis p̄cepit. ingressūq̄
 seruare. Deūt ex more latrones.
 et uidentes q̄ cent custodes i limine.
 exanimēs et amentes effecti. obmu
 tuerūt statī et cōiderūt. Qd̄ ubi
 semoz seussit. ingressus uicit eos
 sem̄ neces. et accēdēs atq̄ cūgēs eos.
 mac̄epabat eos diceb. Termitib qn̄
 tū uos duriores estis bestijs. Ille
 em̄ p̄ deū nobis obediūt. uob at
 nec deū timetis. nec uitā seruoꝝ
 dei erubescitis. Daxipm̄ introdu
 cētis eos in cellā. posuit mensā.
 et iubet ut p̄ciperet cibū. Illi
 uō corda cōpuncta. et ab oī mentis
 sue immanitate cōfusi. mltis q̄ p̄us
 seruire dno ceperat. in breui me
 liores fuit. In tm̄ em̄ p̄ p̄mām
 p̄fecerūt. ut post nō multū t̄pis
 etiā ipi eadē signa facerēt. Lucas

Humanissimo quoda dracone
 uicinas vastante regiones. et pli
 mos perimente. uenerūt habita
 tores loci illiq̄ ad sup̄dēnt. p̄em.
 orantes eū ut de regionib. suis
 perimēt bestia. Dil̄ etiā ut ad
 nrām flecteret senē. puerū q̄
 dā pastoris filiū scū deferunt.
 q̄ solo uisu draconis extitit. us.
 metē expresserat. et afflatu bestie
 exanimis portabat. at turgens.
 Tū ille puer. q̄dē p̄ungēs oleo.
 restituit sanū. semetipm̄. uō ad
 necē draconis instigab. illis it̄
 quasi q̄ nichil possit uiuare. p̄
 mitte nil uoluit. agature at fur

35

gens abijt ad digressus bestie. et fuit
genus sua in terra repens dnm. Tunc
bestia cu ingenti impetu venie sup
eu cepit. tetrimis flatibus sibilibus
stridoribusq; pmissis. At ille nichil
horz metuens. cõsusus ad draconem
dixit. Perimat te xps filius dei.
q; pemptur hęc cetũ magnũ. Et
ubi hęc semor dixit. statim duxit
mõ draco omne silũ cu spu euomes
venenũ. duxitq; crepiuit mediũ.
Cũ aut couenisset finitim habi
tatores. et fto miraculo obstupes
ceret. fetoris vehemenciã nõ fe
rentes. congregauerũt sup eũ harenẽ
moles vniũsas. astante tũ ibide pcc
ãmone. qz nec sic qdã cũ mortua
est bestia. sine ipõ appropiare ei au

36 **A**rat qdã p̄sb̄ cor̄ debant.
pres nõie. in ipõ heremo
habens monasteriũ. vir scũs enat
ãnozz octoginta. et ipõ multas uirtutes
faciens. laquiores curas. et effiacõs sa
mitates. sed et demones fugans. et mi
ta mirabilia faciens. ex qbz nõ nulla
ecclã in nra p̄mãa effectũ. Is ergo
cũ vidisset nos. et osculo salutasset.
atq; ex more p̄ orõne ecclã pedes
lauisset. req̄rebat a nobis q̄ gere
rent in sclo. Nos at rogabamur
ut magis ipõ nobis de suis gestis
aliq; narraret. et ex qbz actib; ul
meritis. dñs ei tanta grãam cõtulisset.
exponeret. At ille nichil redig
natus. et sue uite. et pozz scõz pa
trũ narrare nobis cepit. ordĩne. q̄b
tũ longe illustriores fuisse phibe
bat. seq; ipõz p̄ua uix exempla
sectari. Dicebat ergo. Nichil mag
ni eõ filioi qd in nobis uideatis.
ad cõparaciõne scõz p̄m.

37 **A**rat em qdã uir nobilissi
mõ nõie muciã. Hic fuit

p̄mõ in hoc loco monachus. et iõ
hat heremo salutis uia oib; nobis
p̄mõ ostendit. Hic at p̄mo gentilis
fuit. latronũ maximo. et sepulchro
rũ violator. atq; in oib; flagitijs
opinatissimo. Ad quẽ tali ex modo
occafio salutis aduenit. Nocte qdã
ad domũ cordã uirgĩs deo sacrate.
expoliandi causa preuit. Cũq;
machinis qbuscũq; hõmõ artificia
bz satis nota sũt. domũ eius recta
cõscendisset. querens q̄i arte ul quo
aditu ipenetrabilia eius irũperet.
difficultate p̄petrandi opib; incõua
plimũ noctis tempõ in tectis posi
tus. sine ullo trãsegit effectu p̄
mitõ. rudo at conatus frustra adhi
bitõs. ueluti fessus sopno opprimẽ
et p̄ uisu assiste sibi uidit quẽdã
regio habitu dicente. Desine iã
ab hys flagitijs. et ab effusione
huãm sagũis cessa. atq; ab exer
bilib; furtis. ad labore religiosũ
cõuertere uigiliã. et suscipe celestẽ
angelicãq; imluã. atq; ex hõ
iã ai uirtutib; uiue. et ego te huius
imluãe duce ac p̄ncipe faciam.
At ille cũ ḡtant q̄ sibi offerebat
audisset. ostendit ei exortũ mo
choz. et p̄ncipatũ iubet. Hic eos
tenet. In hys ergo euigiliã astante
sibi uirgĩne uidit. et req̄rente
q̄b. aut vñ. ul cur illuc uenisset.
At ille quasi ames effectõ. nichil
ei rudit. s; tũ ut ecclã sibi of
tendit rogat. Illa uõ cũ intellex
isset in re aliq; dñm opũ eẽ. hõie
p̄ducit ad ecclã. ac p̄sb̄terũs
offert. Ad quoz ille uestigia
p̄uenens. rogabat xp̄ianũ se fi:

et illico sibi p[ro]m[iss]am dari. **P**ostquam
 uo q[ui] cu[m] cognosceret uirum huc ee fla-
 gicioz om[n]i p[ro]cipi: ammirabat q[uo]d hoc
 u[er]ba loqueret. Et cu[m] p[ro]seuerantia sui
 fidei uia fecisset: monet eu[m] ut si
 her uellet: illa penit[ent]ia omittet. De-
 hic cu[m] religio[n]is uicia suscepisset:
 orat sibi dari p[ro]cepta: q[ui]b[us] uia salutis
 debet incedere. At illi tres ei p[ro]m[iss]i
 psal[m]i u[er]iculos tradit. **Q**uibus
 diligent[er] c[on]suetis: suffice sibi aut
 eos ad uia salutis: et sciam p[ro]p[ri]a
 t[em]p[or]e: tribusq[ue] dieb[us] p[ro]manebat apud e-
 os: ad h[er]emum p[ro]ficiasat. **U**bi plimo
 t[em]p[or]e demoratur: et die ac nocte i[er]oz
 cu[m] lacrimis p[ro]durat: cibum ex radia-
 b[us] capiebat herbaz. Regressus
 aut ad eam tres u[er]iculos psal-
 mi quos a p[ro]bitatis p[ro]p[ri]at: no[n] so-
 lu[m] u[er]bis: sed et reb[us] atq[ue] opib[us] iddidit.
Postquam uo mirabat q[uo]d subito con-
 usus: acrima stant uenerat sibi abste-
 nencia: et instruentes eu[m] plim[us]
 ex diuisis scripturis: hortabat[ur] secum
 demorari. At ille ne uideret e[ss]e obe-
 diens: una apud eos exiges[se] et to-
 mada: rursus ad h[er]emum p[ro]g[ress]us: atq[ue]
 ibi p[er] septe c[on]tinuos annos i[n] ab-
 stinencia reges: plenitudine g[ra]tie
 cosequit[ur] a d[omi]no: ita ut o[mn]es pene
 scripturas meoz retinet. pane
 uo d[omi]ni die t[em]p[or]e sumebat: et huc
 dimittit ei delat[ur]. **Q**u[ia] cu[m] oraret: sur-
 gens ab oroe: iuenebat panem
 positu[m] que nemo detulerat hoim[ini]:
 huc ubi cu[m] g[ra]tiaz actoe sup[er]isset:
 sufficebat ei usq[ue] ad altera d[omi]ni.
Post m[ul]tu[m] aut[em] t[em]p[or]e itoz regres-
 sus a deserto: exemplo abstinecie
 sue q[uo]d plimos ad p[ro]m[iss]ione[m] sui

uitauit. **I**nt[er] quos accessit ad eu[m] ado-
 lesrens q[ui]da[m] cupies eius ee discip[ulus].
Cui ille cu[m] habitu[m] monachoz: hoc e[st]
 lebitone ac cuculla ac melote: qui
 e[st] caprina pellis q[uo]s iussisset: docere.
 eu[m] de cetis monachoz i[n]stitutio[n]ib[us] re-
Multa sane cu[m] sollicitate p[ro]p[ri]a
 d[omi]ne curabat: sicubi q[uo]s u[er]p[er]ia
 noz fuisset defunct[us]: ut sepeliret
 eu[m]. **Q**u[ia] cu[m] uidisset adolescens
 ille discip[ulus] suus: cu[m] summa diligen-
 tia mortuis indumenta aptante:
 diat ad eu[m]. **V**elle ut et me mortuu[m]
 ita indueres ac sepelires magiste[r].
 At ille ait. **I**ta facia fili: et ta[m] copio-
 se te induat: donec dicas suffice.
Post no[n] m[ul]tu[m] uo t[em]p[or]e defunctus
 e[st] adolescens: et p[ro]d[omi]no p[ro]m[iss]o c[on]plet[us].
Cu[m] em[im] plima ei indumeta curauit
 dedisset: ait ad eu[m] tota[m] o[mn]ib[us] **D**uffi-
 ciunt t[em]p[or]e her ad sepulchra tua filio-
 le: an adhuc vis ut aliq[ui] addam[us].
Tu[m] defunctus t[em]p[or]e audientibus
 uoce emisit: obuelata ia facie: uul-
 tuq[ue] c[on]structo dixit. **D**ufficiat pat[er]:
 i[m]plesti q[uo]d p[ro]m[iss]eras. **O**bstupue-
 runt aut[em] q[ui] p[ro]ntes aderat: et admini-
 ti su[n]t ualde: sup[er] ta[m] ammirabili f[aci]e
 eius. **A**t ille sepulto adolefcente
 ad h[er]emum redyt: summo studio iac
Quod ad t[em]p[or]e **trancia declinat.**
Qu[ia] t[em]p[or]e de h[er]emo uenit ad vi-
 sitandos fr[atr]es quos ip[s]e i[n]stitu-
 rat. **E**t cu[m] q[ui]da[m] ex eis i[n] extremis
 ager[et]: reuelatu[m] e[st] ei a d[omi]no q[uo]d mori-
 turus e[st]. **H**ora aut[em] ia e[st] ad ues-
 pera[m] festinabat ergo ut eu[m] uide-
 posset. **D**ixit aut[em] ubi de cubebat
 eger: longo adhuc aberat spacio.
Et uoles nocte i[n]trouit uicu[m] su-
 et saluatoris s[er]mone[m] i[n]t[er] se[m]et-
 ip[s]um meditans: quo dicit: ambula-

38

39

te dū adhuc lucē habetis i vobis. et
q̄ abulat in luce. nō offendit. cum
uidet solē iā de mergi. aut ad eū.
In nocte ihesu xpi dñi mri. sta p
paulisper in itinē tuo. et exspecta
me. donec ad vicū puenia. At ille
cū aliq̄ iā mergi cepisset ex pte.
restitit. nec p̄s occubuit. q̄ homo
dei pueniret ad vicū. Hoc at̄ mam
festū fcm̄ ē oibz illis q̄ ibi cōsistebat.
Stantes aut̄ et uidentes moras solis
in occasu. mirabāt̄ oēs q̄ sibi uel
let hoc q̄ tot horas sūt in occasu
nō descenderet sol. Vidētes at̄ p̄m
miciū de homo uemente. quēbas
ab eo q̄ hoc signū eēt qd̄ ostendēt
sol. At ille r̄ndit r̄ndit eis. Non
memistis vocē dñi et saluatoris
mri dicentis. Si habueritis fidē
sicut granū synapis. maiora horz
signa fructis. At illi cū intellex
isset eius fidē solē stētisse. timorē
magno p̄triti sūt. pl̄m̄qz eozz
iūxerūt se eius discipulatu et ^{festi}
sequi eū ceperunt.

Quom̄ at̄ ingressus fuisset
domū illi fr̄is p̄ quo festi
nauerat. et iūxerūt eū iā de
fūrtū. orozē fr̄i. accedēs ad lectu
lū. osculatqz ē eū. et ait. Quid
magis desiderij habes frater.
abire et eē cū xpo. an p̄manē
in carne. Et ille recuperatospū
paululū resedit et ait ad eū.
Qd̄ me reuocās pat̄. melius
ē mihi redire et eē cū xpo. p̄
manē at̄ in carne mihi nōm̄
nō ē. Tui dixit. Dormi ergo i

pace fili et ora p̄ me. At ille con
tinuo reclinās se in lūdo. obdormi
uit. Hy at̄ q̄ aderat obstupuerūt
dicētes. De homo dei est hic. Tūc
ille induit adolescente ut sibi mo
ris eēt satis deozz. et noctē totā
in psalmis p̄m̄sqz puigile duces.
honeste iuuenē tradidit sepultē.
Huius aut̄ fr̄em cū uisitasset
pat̄ nuāqz in lūdo decum
bente. ubi uidit eū quietē mor
tis difficult̄ accipe. et grauit̄ cō
sciē sue metu redarguit. ait ad
eū. Cur iparatus es fili ad p̄fer
tionē. At r̄sp̄dit ut uidero ig
nauit̄ tue tenū p̄git̄ rosa. Tūc
ille exorabat eū dicēs. Obseruo
te pat̄ m̄tēde p̄ me. ad dñm̄ ut
mihi p̄m̄ t̄p̄is spaciū largiat̄
quo possim̄ emendare uitā meā.
At ille dixit ad eū. Quē spaciū
p̄mē requis̄ ubi uitā temp̄is in
plesti. Qd̄ in oī hoc uite tue
temp̄e. Non potuisti uulnera
tua curare. Quom̄ p̄mo et recen
siora sp̄ addebas. At ille cū p̄
māssisset exorās. ait ad eū senex.
Si ultra nō addis malis tuis
mala. orabimqz p̄ te deū. Bonus
ē em̄ et pat̄ca et indulget tibi
parū aliq̄ t̄p̄is uite tue. ut om̄a
debita tua p̄soluas. Et cū post h̄
orasset. surgēs de orozē. ait ad eū.
Ecce tres años t̄ dñs cōcessit
hac uitā. t̄m̄ ut exāmo ad pe
nitentiā cōuertaris. Et applica
manu eius. eleuauit eū de lectu
lo. At ille surgēs. sine aliq̄ dila

malig ait mox
amab̄. h̄c aut̄
ut h̄c et q̄

none secutus e eu ad eu. Et ubi
 copleti sut tres am. postea reuo-
 ruit eu ad locu vñ eu assupse-
 rat. iā nō quasi hoīem. s̄ quasi an-
 gelū ex hoīe deo cōsignāb: ita ut oēs
 mirarent̄ de cōsacōe eius. Cūq̄
 cōuemisset ad eu fr̄es plūm̄ statuit
 eu in medio. atq̄ ex ip̄o sumens
 materia: p̄ totā noctē cōtinuā de
 fructib̄ p̄mie et cōsacōis p̄duxit
 ad fr̄es ip̄o uō s̄mone faciēte: q̄
 dormitare paululū frat̄ ille cepit:
 et cōtinuo in pace quieuit. Tūc fr̄
 orōe sup̄ eu. et oib̄ q̄ ad sepulcra
 vñ p̄tinet ex more cōpletis ad he-
 remū p̄perant̄ abscedit. **H**ere-
 quentē aut̄ et milū imane hūc flu-
 uū pedib̄ p̄tēnsit: aquā usq̄ ad
 genua habeb̄. **H**uo tpe clausis
 ostiis. fr̄ibusq̄ in sup̄iorib̄ solaris
 sedentib̄: tpe ingressus ē ad eos.
 Et frequent̄ ad q̄cuq̄ locū voluit
 q̄uis longe positū: m̄t̄ momentū
 t̄pis euertus ē. **N**ā p̄mo adhuc
 tpe cōsūmōis sue. cū eet i hemo.
 et ebdomadā ieiunasset. aut̄ oc-
 currisse a hoīem in deserto. ha-
 bente panē et aquā. q̄ exhorta-
 tus ē eu ut p̄cipet ribū. q̄ de ce-
 lo ei fuit destinatus. **H**uo q̄
 tpe demon assistēs. aux̄ thesau-
 ros plūmos. quos pharaonis fuis-
 se p̄hibebat. ostendit ei sub ter-
 ra d̄misos. Cui v̄ndisse fert̄ p̄-
 mucius. Pecūiā tuā tecū sit in
Her̄ ergo et hys̄ si intentū.
 Similia p̄ eu fecit deus.
 Et et alij nichilomin̄ fuerūt
 an̄ nos. mlti p̄res. quoz dignus
 nō fuit mūdus: signa celestia

et p̄dignia faciētes. **Q**uod ergo im̄-
 mū si nos p̄u hoīes. p̄ua faciēti-
 claudos et cecos curātes. qd̄ et media
 ex arte sua face possūt. **E**t cū h̄.
 nobis senex copres narrae et vñq̄
 ex fr̄ib̄ n̄ris quasi incredulita-
 te eoz q̄ dicebat̄ tediare cepit.
 et p̄ tedio dormitare. Cūq̄ sopno
 fuisset oppressus. uidit p̄ visu
 librū aureas litteris scriptū i m̄b̄
 semis copretis: ex quo narratio
 eius cōducta uidebat̄. et assistente
 quēdā clarissim̄ aspectū. orū. ca-
 mīe venerandū. cū cōminacōe
 magna sibi dicente. Cui nō audis
 intente q̄ recitant̄. s̄ incredulus
 dormitas. **A**t ille cōturbat̄ eu
 gilat̄. et statū nobis secreta lati-
 no s̄mone q̄ viderat enarrauit.
Quare her̄ aut̄ vidim̄ iusticiā
 quēdā accessisse ad ostiū semis.
 habentē vas plēnū harena. et
 expectante donec senex sermo-
 nē sue narracōis explet. **N**os
 ergo videtes eu. interrogabam̄
 p̄s̄biterz q̄ sibi uelit iusticiā.
 iste stans. et harena tenēs i va-
 se. **E**t v̄ndit ad nos sermōz di-
 cēs. **N**on oportebat qd̄ me
 o filioli vobis hoc p̄dēi ne vi-
 deam̄ in dei ope gl̄ari. et inces-
 laboris m̄i p̄creat̄. tū p̄ edifi-
 catione v̄rā et utilitate quide-
 rā longo itinē venistis ad nos.
 nō paciā etia hoc abscondi
 a vobis: s̄ enarro opa d̄m̄. q̄
 dignat̄ ē impleri p̄v nob.

p. libran. v. p. m.
in ypti. a. a. c. l. l. l.
mar. h. p. m.

43

Terra regionis huius quae in vi-
cino nostro colitur sterilis ualde
et infructuosa fuit: ita ut si quae se-
mina ex natura suscepit duplicata
uiuam redderet. Vermes enim quae nascen-
bantur in ipsis seminibus quae mitterentur et as-
cendentes segetem succidebant. Erant
autem agricola loca illius gentiles hos
nos autem docuissent deum credere et fidem
christi recipere: christum iam factum uenisse
ad nos rogantes ut oreremus deum pro
segetibus eorum. Et cum dicemus eis nos
quod oraturus sumus si fidem eorum requiri
apud deum. quod hoc prope mereatur.
illi ex harena hanc quae calcatur a nobis
singulos replentes obtulerunt no-
bis: rogantes ut in nomine domini benedi-
ceremus. Et ego aio ad eos. Quod in
fide uestra fiat uobis. Tunc illi
aufferentes harenae secum misce-
runt seminibus quae seminaturi erant.
et sparserunt per agros suos: et tan-
tum fructum collegerunt quantum nulla
usque potuit aegypti terra colligere.
Ex eo ergo consuetudo est eis bis
per singulos annos venire ad nos et
eadem expectare a nobis.

Sed et illud non celabo uos:
quod michi dominus ad gloriam
nostram sui prestavit. Descendit
aliqui ad ciuitatem: et tunc ibi
uirum quendam doctorem manicheorum
seducere populos. Cum hoc habu-
isset conspectum sermonibus: sed quod erat usus
mentis. et concludere eum ubi uis non po-
terat: ueritatem ne auditorum turba
lederent. Si ille in uerbis quasi supe-
rior abscessisset. audientibus turbis
domini. Accendite ignem plimum in
medio plateae. et abo intromitti

flamma: si quis nomen eius non fuerit
exustus. huiusmodi fides uera creditur.
Quod cum dixisset. ualde placuit po-
pulo: et continuo ignis accenditur
plimum. Tunc ego apprehensus cum capi
meum pertrahere ad ignem. Non inquit
ita: sed unguis in me singulis ingre-
diat: inquit tu tu debet intro: quod
hoc ipsum proposuisti. Et ego in nomine
christi consignans memetipsum: medias
flamas ingressus sum. Videntes
autem populi cum ingenti admiratione
acclamauerunt. et benedixerunt deo.
dicentes. mirabilis deus in saecula saeculorum.
Ceperunt autem purgare et manicheum
ut intromeret in ignem. At ille re-
luctare cepit et subterfugere se. Tunc
comphentes eum turba miscerunt
eum in medium ignis: et statim circum-
datus eum flamma. atque aduersus semi-
ustum reddidit. Et illud quod cum de-
terore ex urbe populus eiecit: da-
mas et dicebat. Vixit accendat se-
ductor ille: me uero assumentes
secum et benedictes dominum. ad eam

Alio quoque tempore **Q**uod ducunt
dum transire iuxta templum
quoddam. uidi ibi sacrificare gentiles:
et aio ad eos. Cur uos cum sitis
hostes. immolatis mutis et insen-
sibilibus simulacris. Nonne cum
uos multo magis sine sensu estis.
quam illi quibus immolatis. Ad huc
propheta dominus aperuit eis intellec-
tum: et relinquentes errorem suum.
quod agebat. secuti sunt me. et
crediderunt saluatori nostro.

Fuit michi aliqui ex uulgo
monasterio vicinorum: in quo

p̄ aduentates fr̄es olera cole
 videbam. Quia aut̄ gentilis
 ingressus ē nocte et furatus est
 olera. Que cū p̄tulisset ad do-
 mū suā: igni apposuit ut coquet.
 Cūq; tribus horis cōtinuus ingen-
 ti igni suggesto. neq; feruē neq;
 molliu. aut calefieri aliq̄tenq;
 potuisset. s; p̄māisset eadē vici-
 ditate q̄ missa sut. et neq; aqua
 ip̄a q̄de ut lemē calefieri po-
 tuisset. in semetip̄m regressus
 ille q̄ furatus ē: repta in sub-
 te foro olera. reportauit ad nos.
 et p̄sternēs se an̄ p̄ces n̄ros.
 rognē cepit. ut p̄ci sui veniā
 meret. et fieret xp̄ianus. qd̄
 ip̄etrauit. Accidit aut̄ eadē
 die hospites veniē ad nos plu-
 mos fr̄m: q̄b; oportune olera
 ip̄a p̄ata sut. Gr̄as ergo rese-
 rentes d̄no. p̄ mirabilib; suis.
 duplicē leticiā gessim; et p̄
 salute hoīb; et p̄ b̄nificijs d̄nis.
Hic et alius vir factus.
 Helenḡ noīe. Hic a
 puercia in suicio d̄ni oī con-
 tinencia et castissimis institu-
 tionib; enutritus: ad sūma me-
 rita puenerat. De mox cum
 adhuc puer eēt in monasterio
 si n̄curius fuisset ignis ut eu-
 cino petet. acetes p̄unas ues-
 timēto deferrebat illeso. Qd̄
 am̄n̄ates oēs q̄ aderat fr̄es:
 studiū aī uiteq; eius ac meriti
 p̄mitari cupiebāt. Hic quodā
 tpe cū solus eēt in h̄em̄. desi-

deriū resendi mellis exortū est.
 Et cōsuis uidit in facto fauū mel-
 lis inherente: s; intelligēs im̄ia
 h̄ac eē fallana: cōtinuus semetip̄m
 increpās. ait. Discede a me decen-
 trix et illecebrosa cōcupiscēna. D̄p̄-
 tū ē em̄. Sp̄ū abulate: et cōcupis-
 cēnaas ne p̄fereritis. Et statū tere-
 l̄mquēs eāa n̄m locū recessit et
 abiit in desertū. atq; ibi t̄q; p̄car-
 nis cōcupiscēnaa p̄uincita: ieiunio
 cepit semetip̄m affligē. Terciaat
 septiana ieiunij sui. uidet in deserto
 iace diuisa poma: et intelligēs
 dolos t̄m̄ia ait. Non maducabo
 neq; dem̄gā: ne fr̄em meū. hoc
 ē uiam meā scandalisem. D̄p̄tū
 ē em̄. Quia nō in solo pane vi-
 uit hō: s; in oī libo dei. Cūq; et se-
 quenti septiana ieiunasset. pau-
 lula in sop̄no deductus ē: et ecce
 anḡl̄s d̄ni astitit ei p̄ visu dicens.
 Surge iā et q̄ ueneris ē apposita:
 nichil dubitas ueste. Exurgēs
 aut̄ uidit aque fontē. lemb; re-
 plētū fluentis: eiusq; ripas i cir-
 cuitu herbis q̄buscūq; teneris pre-
 textas: et acetes decerpere cepit.
 et edere. silit et ex fonte poculū
 sumē. Confirmabat at̄ se nūq;
 in oī uita sua t̄ate dulcedis aliq;
 et t̄ate suauitatis hausisse. In-
 uent aut̄ in ip̄o loco spelūcā p̄cā:
 int̄ quā aliq̄diū reuocauit. Et cū
 reficiendi corpusculi tēpus et
 n̄ccitas affuisset: p̄ dei nichilo-
 min; gr̄am nichil eoz decerat
 q̄ poscebat a d̄no. **Q**uodam
 uo tpe p̄gebat ad uisitandos fr̄es

q̄b̄ enā q̄ n̄c̄ia erant
ad refectiōne corp̄is referēbat. Et cū
in itinere eor̄ q̄ portabat onere ḡ
uaret. iudicē em̄ q̄ onagros trāsiue
p̄ desertū. et exclamauit diceb̄. In
noīe d̄m̄ ih̄esu x̄pi uēiat huc b̄n̄q̄
ex vobis. et suscipiat sarcinā meā.
Et ecce vn̄q̄ ex oī grege tota cū
māsuētiōe p̄git ad eū. Tūc ille
p̄benti se sponte et on̄q̄ ip̄om̄t.
et ip̄e insedit. et cū oī uelocitate
ab eo ad cellulas fr̄m̄ quo p̄gebat

48

Hic n̄r̄s̄ t̄p̄e euectus est.
D̄m̄ca die uēit ad q̄dam
monasteriū fr̄m̄. Et cū uidisset
eos nō plena agentes sollempni
tate diei. causā requirit. Cū aut
d̄uisset ei p̄ eo q̄ p̄sbit nō ad
esset. q̄ trans flumē maneret.
p̄t̄ metu em̄ cocodrilli trāsiue
nullatēq̄ audebat. tūc ille dixit
eis. Si uultis ego uadā et addu
cā eū ad uos. Et cōtinuo ad ripā
flūis p̄git. ubi cū nomē d̄m̄ i
uocasset. p̄esto fuit belua. et
q̄ solebat adesse ad p̄m̄c̄iē hōm̄.
affuit nūc ad uehiculū iusti. ter
goz suo suscipiēs eū cū oī metu
subiecta ē ei usq̄ ad p̄tē ripe ulte
rioris euexit. Adit continuo he
len̄q̄ p̄sbit̄z. et exorde cepit ut
ueniret ad fr̄es. Fuit aut̄ indut̄q̄
vilissimo et abiectissimo indumē
to. Dup̄ quo mirabilis p̄sbit̄. quis
aut̄ v̄n̄ eēt. ul̄ q̄ sibi uellet inqui
rit. Vbi uō eē cognouit hōiēm
dei. sequi eū ad flumē cepit. Et
cū causaret nō uenire nauigū
quo trāsiue posset. tūc abbas he
len̄q̄ dixit ad eū. Nichil uereā
ris pat̄. ego iā nūc p̄abo vehi

culū. Et exclamās uoce magna
adesse bestia iubat. Que statim
uoce eius audita affuit. ac dor̄sū
sūū ad uehiculū placide p̄buit.
Por̄ ip̄e cōscendit. uitat et p̄sbi
terū diceb̄. Ascende nichil formidās.
At ille uisa belua exterrit. retro
cedē ac fugē cepit. Oēs q̄ aderat
stupor ingens et met̄q̄ habebat.
videntes hōiēm dei cocodrillo p̄uer
tū. flūis alueū trāsmearē. Qui
ubi descendit secū p̄t̄ in sicū.
educat etiā bestia diceb̄ ad eū.
Melior ē t̄ mor̄. q̄ tot scelerū
tot homicidior̄ uiculuū reatu. At
illa statū corruēs exsp̄rauit.
Posterea p̄ tridūc i monasterio
p̄manēs sc̄ib̄ helen̄q̄ docebat fr̄es
sp̄ntali doctrina. ita ut etiā nōnullor̄
cogitātes cordis et secreta con
silia p̄ferret i mediū. et aliū q̄
dē p̄t̄ sp̄i formidōis uigere.
aliū sp̄i uacūdie. aliū uō cupi
ditate petuē. nōnullos etiā iac
tancie ac sup̄bie sp̄i illudī. al
terius uō māsuētiōis. aliiq̄ iusta
cie. etiā pacie testimoniū dabat.
Et sic̄ v̄t̄q̄ ex p̄tē alior̄ vi
tia. alior̄ etiā uirtutes exagge
rās. ad oēs eos p̄fectus mirabiliter
excolebat. Agnoscentes uero
singuli q̄ ita agi. int̄ semet
ip̄os ut ille nūc̄iauerat. corde
copūcti ementabāt. P̄fectur̄q̄
at̄. aut ad eos. Parate olera ad
aduentū fr̄m̄. Et illis p̄paran
tib̄. continuo sup̄uenerunt fr̄es.
Quib̄q̄ honorifice susceptis.

ipe descendit ad heremū. Rogabat aut eū qdā ex fratribus pmitteret eū secū regere in heremo. Cūq; vndisset ei graue eē negotiū et plīm laboris temptacōib; obsistē demonū. eo cōtentosius iuuenisp; sistebat. pmitteres se cūta tollera turū. tātū ut p̄bet ei copā con sorciū sui. Et cū pmississet. secutū ē eū ad heremū. Quē ille ī spe lūcā sibi vicinā habitāe iubet. Tūc demones aduolantes p noc te p̄mū fedis et turpib; eū co gitacōib; exagitāt. p̄ hoc uero etiā violent; irue et necare aggredūt. Effugies at; iuuenis et puolās ad cellulā sc̄i heremi: q̄b; malis vrgēt; exposit. Tūc ^{senior} cōsolatus ē eū vbi paucis et de uirtutib; fidei et pacētie cōmo nens. statim reuocat ad speluncā. de qua effugerat. et tag; sulcū quēdā p heremā ext; cellulā iu uenis digito suo ducēs. p̄cepit ī noīe dñi ne audeat demones. statutiū trāsgredi limite. Et ita ubi eius uirtute: adolescens p̄māf; de reliquo securus.

Herebat de eo qd et ip̄e adolescens in heremo po situs. celestes sepe p̄cepisset a bos. et fr̄ib; ad se uementib; cū nichil habuisset qd apponet. af fuisse quēdā adolescente panes ei. et q̄ nacia erat deferente. eaq; cū an spelūcā ei; deposuisset. ultra nūq; cōparuisse. dixisse

uero eū ad fr̄es. Bndicam; dñm; q̄ parauit nobis mensā in deserto. **E**t et alia plūma de scōz p̄m uita et cōsacōib; enariās nobis pat; copres. et cū oī affectu instru ens; p̄ edificacōis s̄mone m̄rodu cens nos in ortulū suū. ostendit nobis arbores palmar. aliozq; po moz. q̄ ip̄e plantauerat. et dice bat. Hec me in heremo plantare: rusticanoz fides amonuit. Ut ei uidi eos tātā fidē habē. ut heremā sub nris uestigijs colligentes. p̄ agros suos spargeret. et trā ster lem ad totāq; ferūditatē uteret v bertate: pudor; nūq; ē nobis. si nos inferiores iuuenam; in fide. qz fi des p̄ nos consignata est deo.

Udm; et alit; nō longe ab urbe ad eā p̄te q̄ mittit ad heremū. noīe theone. uirū sc̄m: m̄ cellulā suā clausit. solitariū. q̄ p̄hibebat; t̄ḡm̄ta am̄is silēty habuisse cōtinenciā: qz tā multas uirtutes f̄ciebat. ut p̄phā apud illos habet. Cōueiebat; naq; ad eū in firmoz plūma m̄litudo. ad quos ille p̄ fenestrā manū p̄ferens. et vnḡozq; capia sup̄ponēs ac b̄ndicēs: eos sanas ab oī egritudine remittebat. Hic etiā ip̄o visu tā honorabilis eāt. tātlq; reue rence gerebat in uultu. ut m̄ hoīes angl̄s uidet. ita let̄ oculis. et plenus totiq; apparebat.

Hic cū an p̄mū temp̄ut cō perim; nocte latrones sup̄ueif sent. aurū se apud eū t̄uentu ros credētēs: orōē sola ita eos vixit. ut forib; eius affixi. mo

uere se omo no posset. mane uo
cu ad eu turbe soluto conuisset.
et uideret ad ianuas eius latrones:
volebat eos igni tradere. At ille re-
ru nate compulsus: unu eis solu-
mo locutus e ubi. Si mte mqt
istos abire illesos: alioqu gra-
a me refugit sanitati. Illi uo
ut audierut hec: contemte non
audentes. dimiserut eos. latro-
nes uo uidetes qd seru gestu est:
abiecta scelez uoluntate. pntoz
maloz p mam agentes. ad mo-
nasteria uiana cofugiut: atqz ibi
de emendatioris uite forma mo-
duqz suscipiut. **E**rat at supra-
dictus vir eruditq no solu egip-
tior et grecor lingua. s; ead lati-
noz: ut et ab ipso et ab ipis qui
ei aderat didicimq. S; et ipse
releuare cupies et cofolari pe-
regri nationis mre labore: i tabel-
la scribes ad nos gra doctimaqz
sui summs ostendit. **E**rat aut
cibus eius absqz ignis ope. Dice-
bat aut q et noctibz hemu
pgresses: comitatu uter plimo
hem bestiaz. Ipe uo haues
aqua de puteo suo. et pbens
eis porulu: obsequio feraru
re muerabat labore. **H**uius
aut rei manifestu tabat mdi-
cu: q uestigia bubaloz capra-
ruqz et onagroz circa ei cel-
lula plurima rephendeabant.
Udmq et aliu venera-
bile prem apud the-
baidem. dioscoru noie.

pbitez: habentē in monasterio suo
fere centū monachos. **Q**ue eo tpe
quo accedit ad sacramenta. sumā auri.
sumāqz pspeximq adhibe diligētia:
ne qd eoz q accedit in aliq deserat
cofiam maculata. in tm ut de hys
eia comonet q accide p sopma hoibz
solet: ut p fantasias mlieru appa-
renat. ut ead p ualis humoris ha-
bitancia. Dicebat ergo. **D**iquide
absqz mlier fantasias tle aliq e-
uiciat. no ee pnti: cogit mte em
humor in corpe. ubi pta repleuit
coceptacula suis nate e ut meatibz
degerat: et ideo no trahit ad pntm.
Ubi uo uisus mlierz. et blandime-
ta carnis occurrut. in hoc iadesio
dams aie. et erga hmoi cogitaco
atqz illecebras occupate dxi con-
firmabat i dicit. **D**ebe ergo mo-
nachos aiebat oi gne a cogitaco-
^{sub} bz repellē. hmoi silachza: nec
indulge omo in hoc sensus suo. **D**ilabi
alioqu nichil differri ab hys qui
sdm carne uiuit: qui pmo si fieri
pt ead in eo satis age debi. ut p
mlta cotinentia ipam supent ha-
bitancia natate. fluxusqz ei
labem. oiois ac ieiunij cotina-
cione restringat. **D**emqz aie-
bat. **E**t hy q in delicijs uiuit.
si forte corpe sui egritudo depos-
cat. ab oibz q noxia ee iudica-
uerit. medicq. abstinebit: cur
no nilcomagis hoc monachus
faat cui aie et spā expetenda e
sanctas

53
Udimus et alium apud theba-
 dem. mirabile virum hoie
 hor. Hic multorum monachorum
 erat pater. qui habitu ipso honore vi-
 debat angelici. nonaginta iam agens
 etatis annos. barba plura. et clarita-
 tis canicie. splendor uultu et aspec-
 tu ita letus. ut plus aliquid haberet.
 quam hominis natura pareret. Hic prius in
 ulema homo plurimum abstinentie la-
 boribus exercitatus. postremo in vicinis
 uerbis monasterium instituit. In
 adiacentibus autem habitaculis suis lo-
 cis. diuisi generis arborum siluas ipse
 per se plantaria ponendo conseruit.
 in quibus ut nobis a plurimis scribitur
 confirmatum est. in illius aduen-
 tu. nullum omnino uirgultum fuit.
 Ob hoc autem plantauit hanc siluam.
 ut fructus quos ibi congregare cupie-
 bat. non haberet necesse ligni gratiam
 longius euagandi. habere curam
 et in hijs que monasterio corporis ne-
 cessaria sunt. si precipue saluandorum eorum
 ac fidei. christe tamen cum esset in hermo
 herbis pascere. et radiabus quibusdam
 et heri ei dulcia videbantur. Aqua uero
 si quando uenisset bibebat. orationibus et
 ieiunijs occupans omne tempus. diei et
 noctis. Ut autem ad maturationem puenit
 etate. apparuit ei angelus domini in her-
 mo per uisum. dicens. Eris in gentem
 magnam. et multos et populo crederis. et
 erunt pro te saluanda multa milia
 hominum. Quatoscumque autem in hac uita
 positus conuersus ad salutem. super tan-
 tos principatum accipies. in futuro.
 et nichil uerearis. nunquam enim aliquid
 deerit tibi. eorum que ad usum corporis perti-
 nent. quoties heri poposceris a deo.

Hec cum audisset. ad viciniora lo-
 ca pergit. et primo solus sub puo-
 tugurio quod sibi construxerat habitum
 cepit. oleribus compositis vestes solus.
 inter dum etiam per continuata ieiunia.
 litteras primo ignorauit. Cum autem de
 hermo ad hec que super dixerimus viciniora
 in habitacula accessisset. data ei di-
 uinitus gratia est. Et cum a fratribus oblati
 ei cetero fuisset. quasi olim iam sacrosan-
 ctas litteras lege cepit. **C**ollata est ei
 et aduersus demones uirtus. ita ut
 multi ex hijs quos urgebat demones
 etiam ad eum uenti rapent. presertim
 summo cum clamore de meritis eius.
 Sed et alias quam plurimas sanitates
 operabatur. **C**ongregabat inter
 ad eum plurime multitudines monachorum.
 inter quos etiam cum nos aducesserimus.
 uisus nobis. letissimus reddidit. Cumque
 salutas nos orasset. more sibi solito.
 pedes hospitum proprijs malis lauauit.
 et doce nos ex scripturis que ad edi-
 ficationem uite ac fidei pertinet ce-
 pit. Erant autem ei docendi gratia a deo
 collata. Cum itaque nobis plurima
 scripturarum capitula sapienter differens-
 set. rursus ad orationem conuertebatur.
 Consuetudo autem erat ei non prius
 corporalem cibum sumere. quam spiritalem
 uisum rationem acciperet. Quos procep-
 tos per gratiarum actionem. exhortari
 nos etiam ad reficiendum cepit. Ipse
 tamen secessus nobiscum. nunquam cessabat
 aliquid de scripturis spiritualibus comone-
 re. **V**eritatem. nobis ergo etiam
 quodam in hermo per tres continuos
 annos nullum superesse tremum cibum.
 Angelus enim tunc tunc quibus die es-

in ei deferrebat celestis. et hic a cibis
et hic potus. Et iterum. Dico huiusmodi
hominem: quod venerunt ad eum demones
in specie celestis milicie. et in ha-
bitu angolorum. curibus igneos agen-
tes plimo apparatu tam magnam
aliquam regem deducere. usque qui a
ceteris ut rex haberi videbatur.
dicebat ad illum qui hoc dicebat. im-
plesti omnia o homo. super est ut adores
me: et transferam te sicut heliam.
Dicit monachus qui hoc audire dicebat
in corde suo. Quid est hoc quod dicitur.
Ego cotidie saluatorem qui est
rex meus adoro. hic si ille est.
quod a me poscat. quod interficiant
me facere sciet. Et post hoc res-
pondit ad ipsum. Ego habes meum
regem. quem cotidie sine intermissione
adoro: tu autem fallax. non es meus
rex. Et continuo inimicus ad hoc uer-
ba nisi comparuit. Verum si ille
quasi de alio nobis narrabat. sua
gesta. sub alia persona merozabat.
Preterea tu qui aderam. ipse nobis con-
firmabat: quod ipse est qui hoc iudicis-
55 **A** Rat. autem hic et audisset.
magnificam pacem que in cetera
bona. etiam hoc prestabat adue-
nientibus fratribus. et cum ipso habitare
volentibus. faciebat convocari fratres
qui secum erant. et in una die adue-
nienti fratri cellula edificabat.
Et erat in hoc opere magna alac-
ritas fratri: unoquoque eorum festinan-
te lateres convehere. aut lutum porri-
gere. aut aquam infundere. aut ligna
deferre. Vbi uero profecta fuis-
set: ipse cum omnibus utensilibus ul. ne-

Et uidet nudis vestimenta sua scilicet
tassent arguit

cessariis instructa frater reddidit. Hic
aliquando cum falsus quidam frater ad se ad-
uenisset. et eum coram omnibus in me-
diu qui occultauerat protulit. Quo
facto. protinuerunt deus. ut de religio-
nemo auderet eum fallere. Tanta erat
in eo uirtus animi. et tanta domine gratie
magnitudo: quam abstinentie labore.
et fidei puritate asserat. angeli-
tudines autem fratri cum ipso posite.
tanta gratia erat replete: ut cum ad
eccliam conueneret. et huiusmodi
uestibus ac metibus resplendentibus
ad imitationem uirtutum celestium.
ymis et laudibus dei pinguis uide-

56 **U** **E**rimus ad ciuitatem uenit.
uitate quam thebaidis erimichu.
in qua tanta religionis dep-
hendimus bona: ut ea nemo digne
sufficiat enarrare. Repleta est
namque moribus misericordie uirtutibus:
et extrinsecus omni parte erudatam.
Ecce publice si qua in ea fuerant.
et tepla superstitionis antiqua. habi-
tationes nunc erant monachorum: et per
totam ciuitatem multo plura monasteria.
quod domus uidebatur. Huius autem in ipsa
urbe que est ampla ualde et populosa.
duodecim ecclesie. in quibus publicis agit
populi conuentus: exceptis monasteriis.
in quibus per singula oronum domus
sunt. Dicitur nec porte ipse nec tur-
res ciuitatis aut ullus omnino an-
gulus eius. monachorum habita-
tionibus uacat: quique per omnem ciui-
tatis partem die ac nocte uisus et
laudes deo referentes. urbe tota
quasi una ecclesia dei faciunt. Quil-
lus enim ibi ueniunt heretici aut pa-

ganq. s. oēs cives xpian. oēs ca-
 tholica sūt. ut nichil oīmo differat
 si ep̄s in platea orōne aut in eccl̄a
 indicat. Ipi quoq. migrat. et p̄n-
 cipales ciuitates. et reliqui cives
 studiose p̄ singulas portas statuūt
 q̄ obsiet. ut sicubi apparuerit
 pegrin. aut paup. etati ad eū q̄
 p̄occupauerit adduct. q̄ nōna s̄t
 cōsequat. **Q**z hys aut. q̄ erga
 nos ab ip̄s p̄lis gesta sūt. viden-
 tib. nos t̄nsire p̄ ciuitate suā.
 et uelut anglis occurrentib. atq.
 honore defarentib. quō emarre.
 Aut de ip̄s mōchis et uirgib. q̄z
 inuē multitudies ut sup̄ dixim. q̄z
 in illa urbe habent. Requētes
 em̄ nos a sc̄o ep̄o loca illa. vige-
 ti milia uirgū. et decē milia
 monachoz. i. ibi haberi cōpim.
Quoz oīm affectū erga nos
 et honore quē exhibebat. nob.
 exponē nec s̄mo sufficit. nec
 uerecūdia p̄mittit. quō pallia
 nra sc̄nderent. vnoq. nō s̄ sibi
 rapiente. et ad se abducē cupi-
 ente. Vidim. quoz ibi plimos
 sc̄oz p̄m diuisas dei gr̄as habētes.
 alios in uerbo dei. alios in signis
 et uirtutib. miserantes.

Quidam et aliu. quendam
 57 p̄sbitoz in regione
 arsmonte. noīe serapione. mil-
 toz monasterioz p̄zem. sub co-
 cura plura et diuisa monastia.
 quasi decē milia monachoz ha-
 bebant. q̄ oēs ex laborib. pro-
 prijs quos p̄cipue messis tpe

mercede manūū cōquirebat p̄te
 plima. ad sup̄dem p̄zem cōferētes.
 in usus paupoz destinabat. hoc
 aut moris ē nō solū ip̄s. s̄ et oī-
 b. pene egyptijs monarchis. ut
 messis tpe se collocet ad meten-
 dū opam suā. atq. ex eade mer-
 cede octogenos vniq. q̄sq. modios
 frumenti. plus minue conq̄-
 rat. et hoz p̄te plima paupoz
 vsib. offerūt. vñ nō solū regio-
 nis ip̄s indigentes alant. s̄ ad
 alexandria naues frumento
 onuste dirigūt. ut in carcere
 cōclusis. ut reliqs pegrinib. at-
 q. egentib. p̄rogande. Neq.
 em̄ int̄ egyptū sufficiūt pau-
 peres. q̄ possit m̄e eoz fruct. q̄
 et largitatis assume. **Q**uidam
 aut et in regionib. memphe-
 os et babilonis inuās militi-
 dines monachoz. apud q̄s diu-
 sas ututū gr̄as. et morū orna-
 mēta cōspexim. Ibi at tra-
 dūt eē loca illa in q̄b. ioseph
 fert̄ recondisse frumēta. q̄s
 et thesauros ioseph uocāt. alij
 uō p̄ramides. q̄s dicūt ip̄as
 eē. in q̄b. frumēta t̄ cōggata

Quidebat ergo se. sūt
 58 mozes hoz fuisse q̄
 tā p̄secutiois tpe noīe appol-
 lomū. Qui tū uita magni-
 ficā egisset int̄ fr̄es. etiā d̄pi-
 tonus ordiatus ē. Tpe ergo p̄-
 secutiois erat ei sc̄i diu. s̄m

gulos quosq; curare fr̄es et co-
hortari eos ad ieiunium. Cuius fuf-
set etiam ip̄e cōphensus. et i car-
cere trusus. genitaliū plim̄ tāq;
insultates ve mebat ad eū et
libis blasphemis et ip̄is confu-
tabat. Int̄ quos fuit qd̄ phile-
mon noīe thozaula famosissim̄;
et oī p̄lo amabilis. Qui cū mil-
tis eū fatigaret iuvis. ip̄ū et sce-
lestū et seductore potab. multozq;
mortalū deceptore. dignū q̄es
ab oib; odio habet. Cū her et
multa alia adusus eū guloza lo-
quet̄. r̄ndit ei appolloniū. n̄ se-
reat̄ d̄n̄s fili m̄: et nichil tibi
hoz q̄ locutus es reputet ad pec-
catū. Her cū audisset philemo-
corde cōpuct̄ est: v̄m̄q; ubozū
eius sup̄ huānū more in sua me-
te. sensit in tantū ut se xp̄ianū
repente faceret. Et inde statū p-
uolat ad t̄bunal iudicis: atq; i
cōspectu tota; ppli p̄clamans.
iuste m̄q; agit o iudex iquitat-
tis. viros religiosos et deo ama-
biles p̄m̄es. nichil em̄ mali
xp̄ianū faciūt ul̄ docet. At ille
her audies p̄mo qd̄ putabat ut
pote loca illi; hoīem. ioca aliqd̄
ppone: s; cū audisset her eū serio
p̄sequere. et cū oī cōstancia as-
serente. dixit ad eū. Insans o
philemon: et mēte capt̄ es sub-
ito. At ille dixit. Ego nō insa-
mo: s; tu iustissim̄ atq; insans-
sim̄ iudex es. q̄ tot iustos iuste
perimis viros. Ego em̄ xp̄ianū
sū: qd̄ e gen̄ optimū hoīem.
Tūc ille tota ppl̄o cepit eū p-

mo plim̄s blandimētis reuocare
uelle in id qd̄ eū nouerat. S; ubi
imobile uidit. oīa intendit. gūa^{in eū}
tormentoz. Cognito uō p̄ ex libis
appollony her ei fr̄a fuit p̄muta-
tio: correptū eam appolloniū gra-
uiozib; subdit tormentis et decep-
toris in eo crimen exaggerat.
Appolloniū uō dixit ad eū. D̄m̄ū
et tu iudex et oēs q̄ assistūt et
audiūt me: hūc meū que dicit
errore deceptio n̄q; sequemini.
At ille ubi hoc audiuit: et ip̄m
et philo mene ignib; tradi in
cōspectu ppli iussit. Illi uero
p̄q; ingressi sūt flāmas: bt̄s
appolloniū cunctis audietib; cla-
mabat ad d̄m̄i dices. Non tra-
das d̄ne bestis aīas cōfiteber̄ t̄:
s; ostende nobis euidentē salutē
tuā. Agit ubi her in auditu
ppl̄i et iudicis ad d̄m̄i locutus
est appolloniū: repente nubes
replata uoce circumdedit viros:
et flāmas accensi ignis extinxit.
Dup quo stupefit et iudex &
ppl̄i: una uoce clamae ceperūt.
Magnū et v̄n̄q; deus xp̄ianozū.
Sed et her cū fuissent solū
p̄fecto alexandrie nūcia-
ta: semetip̄o trucidencior reddi-
t̄: et electis q̄bustā de officio suo
crudelissimis et seuisimis nou-
tā hoib; q̄ bestis mittit: et iu-
bet quo et ip̄m iudicē. q̄ mira-
bilib; d̄m̄is tradiderat. et eos
p̄ quos uirtus dei apparuerat.
vinctos alexandria adduceret.

Igitur cum adducuntur omnes vincituri putant
 affuit gratia dei in ubi: et cepit apol
 lomus quos qui vincituros ducebatur. fidem
 dei docere. Quibus cum dominum misericordiam credidissent
 et fidei dei tota cordis firmitate
 recepissent: semetipsos cum
 hijs quos exhibere venerant: vincituros
 offerunt iudici. et christianos se
 esse putant. Quos cum perfectus
 in fide dominum pertransiret et immo-
 biles puldisset: universos putant iubet in
 profundum maris demergi: ignoras ipse
 quod ager. hoc enim scis non morsus bap-
 tismi fuit. Sed horum corpora dei sine
 dubio prudentia integra illibata
 quod maris unda reportavit ad litus:
 quod ab hijs qui obsequium causa sunt vene-
 rat. suscepta ac relecta sub sepulchro
 domicalio collata sunt. quod quibus usque
 ad presentem tempus virtutes multe et sig-
 na miranda omnibus consumant. Sed et
 vota omnia atque orationes suscipiunt ab
 eis. et cum fructu petentes implentur:
 quo et nos dignatus est dominus adducere. et
 vota nostra orationesque complere.

Utrumque autem et ad mirre
 firmosissimum in omnibus egip-
 ti monasterijs locum: quod quadraginta
 in fere milibus abest ab alexandria
 ex nova via adiacentis. in quo m-
 trum colligitur: mirre vocabulum tra-
 hens. prospiciente hoc credo divina
 prudentia. quod in illis locis peccata
 hominum tanquam mirro sordes abluende
 esse et abolende. In hoc igitur loco
 quingenta fere aut non multo minus
 erunt vicinia sibi et sub uno pre-
 posita tabernacula: in quibus alij plures

sunt. alij pauci. nonnulli etiam singu-
 laves habitant. et mansueti quod di-
 uisi: animo autem et fide et caritate
 ualde conuicti et inseparabiles manent.
 Hinc ergo cum proximam locum ubi
 peregrinos fratres aduenire senserunt: con-
 tinuo uelut examen apum singuli
 quique ex suis cellulis prouunt: atque
 in obuia nobis leto cursu. et festina
 alacritate contendunt: portantes secum
 quod plurimum eorum vices aque et panes.
 secundum quod propheta corripit quosdam di-
 cit. Quia non existis filijs in obuia
 cum pane et aqua. Tunc deinde sus-
 ceptos nos adducunt primo cum psal-
 mus ad ecclesiam: pedes lauat. ac singuli
 quique limetibus quibus utebantur abstergit
 quasi vis laborem leuantes: re autem
 vera uite humane eximias misti-
 cis traditioibus abluentes. Quid
 ergo nunc de humanitate eorum. quod de
 officijs. quod de caritate loquar: cum
 oes gestiret nos ad suam quique in-
 trodure cellula. et non ea solum quod
 hospitalitati debent explorant.
 sed in super humilitate quam ipse pollebat
 docere. aut de mansuetudine. aut alijs
 humiliori bonis. quod apud illos. ve-
 lut ad horripum de seculo sequestra-
 tos. diuisa quod gratia. vna tamen eademque
 doctrina discutit. Quisque videmus sic
 florere caritate: nusquam sic videmus
 opus ferue mentis. et studium hospita-
 litatis impleri. Descripta uero
 meditationes dominorum. et intellectus
 atque scientie domine nusquam tam euidentis
 exercitium: ut singulos pene eorum

61

ibi

possit

62

oratores credas in dña eē sapiētia.
Dist hūc uō aliū ē locū in
 deserto interiori. dēcē fere
 ab hoc miliarib⁹ distāb. Quē lo-
 cū p̄ multitudie disp̄sax in hēmo-
 tellariū: cella noīarūt. Ad hūc lo-
 cū h̄j q̄ pius fuerit ibūt. et serue-
 riore iā depositis rudimetis. dūcē
 volūt uitā. secedūt. Herem⁹ em̄
 ē uasta ac cellule int̄ se spacio tāto
 distantes: ut neq; in cōspectu sibi
 uicē. neq; in uocis auditu sint po-
 site. Dīnguli p̄ cellulas cōmanent.
 Dilenciū ingens. et quies magna
 ē int̄ eos. Die t̄m sabbi et dñica in
 vñū ad eccliam cōueniūt. et ibi se-
 metipos i uicē tāq; celo redditos
 vidēt. Si q̄s forte in cōuentu illo
 defuit. intelligūt eū aliq; corpus
 iniquitate detentū. et ad uisitandū
 eū nō oēs q̄dē s̄l. diuisis t̄m t̄pibus
 oēs abeūt. portantes secū vñq; quisq;
 si qd̄ apud se ē. qd̄ egro possit grā-
 tū uideri. Alia uō ob causā nullq;
 audet p̄ximū suū obturbare silen-
 cū: nisi q̄s forte in uō instruat. et
 uelut athletas in agone positos.
 in om̄is cōsolatōe purgē. ayula p̄oz
 a t̄b⁹ ul⁹ q̄tuor miliarib⁹ ad eccliam
 cōueniūt. Et cū longe a semetip̄s
 spacio habitacōis eoz cellule dirimā-
 t. caritas tāta in eis est. et tāto int̄
 semetipos. et erga oēs fr̄es cōstan-
 gūt affertū: ut i amiracōe et ex-
 emplo sint oibus. Unde et si q̄s for-
 te uolūt habitāe cū eis. ubi intel-
 leverint. vñq; quisq; cellā suā offert.
Quoniam quēdā apud eos
 venerabile p̄zem amō-
 nū noīe: uirū in que de hōem ple-
 nitudinē spūalū cōtulērit grāz.

Caritatis in eo grā cū vidēs. nichil-
 tale usq; te uidisse dicēs. Dīsi hūc
 tate cōsiderāb. longa cū in hōe-
 no p̄stanciore cetis estimāres. Et
 rursum si paciēciā. si māsuetudinē
 si benignitatē. in singulis eū uir-
 tutib⁹ ita p̄cellē iudicāres. ut qd̄
 eū p̄ferri debeat ignorāres. Do-
 nū uō sapiēcie et sciē tātū ei con-
 tulerat dñs. ut nullū fr̄ ex om̄ib⁹
 p̄rib⁹ ita penetrāsse aulas totius
 sciē crederēs. S̄ nec ita aliq; recep-
 tū eē int̄ cubiculū. ^{scilicet} oēs
 q̄ eū uiderāt fatebant. Hūc ḡ erat
 duo fr̄es eusebius et eutheimus.
 nā dioscorus q̄ maior natu in
 eis fuit. ad ep̄atus officū rapt⁹
 ē. ^{fr̄es} H̄j ergo erat. et nō solū car-
 ne: s̄ etiā uita. atq; in staturā
 et tota aī uirtute ḡmam. Qui
 oēs s̄l eos q̄ in illis locis habita-
 bat fr̄es. tāq; si nutrix foueat
 filios suos. ita vñq; q̄ m̄stru-
 entes cōsolabāt. et docentes ad
 sumā p̄fectionē m̄tebat edu-
 cere. Hōm⁹ ergo sup̄dictū ho-
 minē dei amonū. habentem
 monasteriū int̄ eos. muro cir-
 cūdatū. qd̄ in illis locis ex late-
 rib⁹ crudis fieri facile solet.
 amplū et oib⁹ nēcīs in stur-
 tū in quo etiā puteū ip̄e fode-
 rat. **T**em̄ at qd̄a frat̄ salua-
 ri apud eos uoleb. et adijt eū
 de amonū. m̄rogāb sicubi eēt
 cella uacā: in qua habitāe pos-

ser. Tunc ille. Ego nunc requira. si donec
 iuena hic esto in monasterio. ego
 em iam nunc egredior ut requira. Et
 relinquens ei omnia perit in monasterio.
 ipse paulo ab eo loco puissima cellu-
 la repperit. atque in ea se constituit. fuit
 quod nunc aduenient nec intelligenti
 ex integro cum omnibus qui in eo fue-
 rint concessit monasterium. Dicit si
 plures fuisset qui forte veniret ad
 eos qui sanari cupent. superdes uir
 congregans fratribus omnibus cum alacritate
 uulnibus. sub una die monas-
 terium construerebat. Et cum singulis
 quibusque expleisset monasterium.
 uultabat. hiis qui ibi mansuri erant
 ad certam quasi refectio in gratia.
 Quibus ubi occupatis. unguis-
 ferum de cellulis suis proferentes qui
 nati erant. singulorum nouas cellu-
 las instruebat. ita ut ex conso-
 latione caritatis. nihil omnino uel
 utensilium. uel quod ad uictum requi-
 ritur. deesset. nec tamen manifesta
 fieri unquam collatio. Regres-
 si ergo ad uesperam hiis quibus cellule
 fuerant pro parte. iuenebant posita
 omnia quod usus erat. nati. et ita
 instructa habitacula. ut nihil
 minus deesse prospiceret.

Uidimus inter eos quendam
 ex senioribus uirum bonum
 nomine didimum. in quo multa erant
 dei gratia. quam in eo uultu etiam in-
 dicabat. Hic scorpiones et cor-
 nutas bestias quos terastros vo-

cabat. et angues. qui in illis locis pre-
 feruore solis acrimiam habent. tamen
 tunc quosdam uniuersos. pedibus concul-
 tabat. et ita extinguebat. ut nichil
 omnino ab his mali pareretur.

Uidimus et apud eos alium sic-
 me antiquitatis preem tunc
 uum nomine. in senectute bona et p-
 fecta etate durante. Senectum namque
 et decessit etatis sue annos agebat.
 Hic ex discipulis beati anthony ad-
 huc superat. cuius inter cetera diuini
 uirtutes humilitatis gratia uideamus.

Uidimus et alium Amensam
 adhuc ex discipulis beati anthony
 origenes nomine. uir pro omnia magnifi-
 cus. et summe prudentiae. Cuius sermo
 et narratio de uirtutibus optimi-
 muni hominis dei. edificabat sed au-
 dientes. et inflamabat uelhe-
 ter. ita ut oculis tunc quod ab eo nar-

Uidimus et rabat puties.
 ubi sapientissimum uirum
 ac pro omnia mirabile euagrum
 nomine. Cuius inter cetera diuinites
 tanta concessa est gratia discentioz
 spiritu et purgatioz. sicut aplo
 dicit. ut nullus alius putaret
 ex probris ad tanta spiritualium et sub-
 limium rerum scientiam peruenisse. Cui
 quibus rebus ipse et ex pro incho-
 et quod est super omnia pro gratia dei mag-
 na collata fuit intelligencia. ac-
 cessit tamen et hoc ut multo tunc
 instructus fuit a beato maria-
 rio. que famosissimum in dei g-

cia signisq; et uirtutib; insignē
fuisse. oib; notū ē. Hic ergo eua
gruis incredibilis est abstinentē
sup q; tū mouebat frēs si qui
forte generet studiu ul' hūlian
di corpus. ul' fantasias ab eis de
mōdōz p̄pellendi. ne in biben
da aqua largiore mensura ute
rent. Dicebat em̄ q; si aq; mltā
corpus inficit. maiores fanta
sias generat. et largiora recep
tacula demōib; p̄bet. Et mltā
ta alia de abstinentia summa cū
deliberatōe docebat. Ipe at nō
solū aqua p̄rissime utebatur.
s; et pane abstinebat. Illi uō
q; in illis locis morabāt frēs pa
ne solo et sale cotenti erāt. Et
i illa oī multitudine uix ueneres
aliquē q; oleo saltē uter. plēs
aut in eis nec iacētes sopnū.
s; stantes. et ita diā meditacōe
dinoz ūboz positi capiebāt.
Tertiu sane habitacōis mōs
terioz q; sūt i mtrā. sū riu
trādebāt amonē quēdā. Cui
aiam cū exisset a corpe. u
dit ferri ad celū scūs antho
nū. sicut refert scriptura
illa q; uita scribit bē anthonij.
Hic ergo amon locupletibus
et generosis parentib; natus
ē. aq; b; uita ad nuptias rogi
t. Et cū parentes effugē nō
posset. accepta uirgīe cū mē

nuptiales thalamos couāssēt.
et data eis eēt cubili secreta si
lenacia. alloqui puella de pudia
ria. et de consuanda uirgitate ce
pit hortari dices. q; corruptio
sine dubio iūct corruptionē. et
incorruptio incorruptiōne spe
rat. multo melius q; si utiq; nos
trū in uirginate p̄diuet. q; ut alē
corrupat ex alio. Accēsat ugo.
silencio tegit incorruptōis the
saurus. Cui; plimo tpe solius
dei cōtenti testimonio. deo ma
gis eēt q; carne. sanguē q; co
uirti. p; obitu parentū ille q;
de ad hūc uiam deserti seces
sit locū. ugo uō mē domū re
sues. breui tpe et ipā mltitu
dine uirginū. et ille mltitudinē
p̄fuit monachoz. **Q**uinq; se
retus residet in hemo. ad
lesces q; q; morsu ca. mē
rapidi tactus. in rabiē ūsus
eāt mltas uictus cathemis.
ad eū reducat. p̄sequētib; eū
parentib; et rogantib; pro
eo. At ille m̄q; t. Qd michi
molesti estis hoies. **D**upra
merita mea ē qd expectis.
Et tū hoc uobis iudicāe pos
sū. q; in māibus vziē sam
tas eius. Reddite iudic bo
uē quē furati estis. et sang
uobis reddet filius vest. At
illi extimuerūt qdē valde q;

ea q̄ in secreto gesta sūt. non
 latuerūt hoīem dei. gauisi sūt
 tñ q̄ hac eis via salutis osten
 dit. Et sine mora ut redderūt
 directi: orate hoīe dei etiā iuue
 ni sanitas reddat. **H**ic quoq̄
 tpe cū cōuenissent quidā ad
 eū: p̄bare voleb̄ animos ip̄ozū.
 dicit doliū sibi eē necessariū. u
 bi aqua p̄ aduēntibz cōgrega
 ret. Et cū polluatū fuisset pla
 tuos seruos ex ip̄ibz graue sibi
 duxit. dices posse piculitari ca
 melū suū. si ei tā graue onus
 ip̄onder. Et ait ad alterz. Tu si
 uis aut potes deferre ego camelo
 meo pro ne moriat. **T**u alter
 nichil m̄gt ut n̄p̄e nosa camelo
 nō eē s̄asim. **N**ūq̄ p̄t qd̄ came
 lus portare nō valet. asinus por
 tare. **A**c ille. fac tu m̄gt ut vis
 tu videris ego em̄ nō interima
 camela meū. **T**u ille. Ego m̄
 quit ip̄ono asino meo pondus
 qd̄ tu camelo tuo onerosum dicit
 et merita hoīs faciet. qd̄ ip̄osib̄ de
 eē eē possibile. Et ip̄ositu doliū as
 no. p̄ueit usq̄ ad monasteriū ho
 m̄nis dei: ita ut nec sentiret asi
 nus si aliq̄ oneris portaret. **Q**uē
 ubi uidit amon. bene fecisti
 m̄gt in asino deferere doliū: col
 lage em̄ tui mortuū eē camelus.
 Et ingressus iuēit ita gestū ut
 p̄dixit faml̄o dei. **D**icit et multa
 alia p̄ eū dñs signa ostendit.
Nā et fluvium in lū cū transire
 uellet. et exuere se erubescet.

67

subito in alterā ripā trāslatus dicit.
Berūs aut̄ anthom̄ in sumā ammi
 ratione uite eius institutionē. atq̄ animi ei?
 iuitates habuisse memorat.

Uidit et alii sens. mā sue
 tudine oēs hoīes p̄cellente:
 ben noīe. De quo asserēbat fr̄es
 q̄ cū ip̄o eant. q̄ neq̄ iuramētū neq̄
 m̄dētū ex ore eius p̄resserit. ne
 q̄ ullus hoīm uanū uiderit eū ali
 quā aut simonē sup̄flūū. oēs suq̄
 p̄ferente. sicut uita eius i sumo
 silencio. moreq̄ tranquillū. et per
 oīa quasi angelici ordīs vir. huili
 tatis q̄ timēse. et in oībz p̄ nichilo
 sōp̄m̄ ducē. **D**emq̄ mltū nob̄
 rogātibz ut aliq̄ simonē ab eo
 edificandis audirem̄: vix ip̄etne
 potuim̄. ut pauca nobis de mā
 suetudine loquet. **H**ic aliq̄n cū
 bestia q̄ ypotuilius appellat. re
 gione sibi p̄ximā vastaret. ro
 gatus ab agricolis. uenit ad locū.
 Et cū mane beluā p̄uidisset.
 ait ad ea. **P**ropt̄ in noīe ih̄u
 xpi: ne ult̄ vastes hac terrā.
Tūc illa quasi anglo p̄sequere
 effugata: oīs nūsq̄ cōparuit.
Deli mō etiā cocodrillū ab eo
 alio tempe fugatū p̄hibent.

met

ita

68

Uidit et apud thebae
 dem etiā yscora noīa
 tissimū monasteriū. ā plussio
 spacijs cū septū. muroq̄ cū
 datū: in quo habitantibus vni

larga p̄bebāt habitada. intrinse-
cus putei p̄les. orti vngui. om̄qz
p̄m̄oz arboriqz p̄adisi. et q̄cūqz
nec̄a vsibz erat sufficient. p̄mo
habūdant. p̄uisa ob hoc. ut nulli
monachoz intrinsecus habitan-
tū. n̄citas ulla fiet excedi fo-
ras. ad aliq̄ req̄rendū. Demoz
q̄m̄ vir et grauis. et de p̄m̄is
electus. ad ianua sedes. hoc habe-
bat officiu. ut aduentūes ea lege sus-
cipet. qua ingressi ult̄ nō exeat.
Si ergo semel ingredi placuerit.
stat̄ immobilis lex. s̄ qd̄ est am̄abi-
lūs ingressu nō in n̄citas legis.
s̄ uite b̄tudo retinet et p̄fectio.
Hic ergo senior ianua ubi p̄e-
comanet. adherente sibi habz hos-
pitale cellula. in q̄ aduentūes
hospitāo recipiat. et oī hūmilitate
refoueat. Ut ergo et nos ab
eo suscepti sumz. introcūdi po-
bis qd̄ copia nulla fuit. ab ip̄o
tū deditimz q̄ m̄statu d̄nū b̄t-
tudo geret. intrinsecz. Duos
aciebat eē solos seniores viros.
q̄bz p̄missa ē ingrediēdi egre-
diēdiqz lib̄taz opa f̄m̄i dis-
pensaret. et q̄ nec̄a sūt m̄fre-
curaret. retos ad ita eē i silen-
tio et quiete et orōibz. et reli-
giosis studiis operāntes. atqz
aīm uirtūbz polletes. ut om̄es
faat signa. Et qd̄ uē oīm m̄ificū
signū sit. nullus eoz egredī
nē incurrat cuqz infirmitas.
s̄ cū v̄m̄cuqz uite f̄m̄i affuit.
oīmōdū p̄nosces et iudicans

etis fr̄ibz suis. atqz oībz ualedūes.
ad hoc p̄m̄ recubas. sp̄m̄ leti em̄t.
Habes spiritus aliquos. et te.
ysaias et paulus. occurre-
rūt sibi uicē ad ripā flūis. Erat
aut̄ ista iusti sūme abstīnēcie. et
totius religionis. Hic p̄gebat visi-
tare. s̄m̄ quēdā uicū noīe anif.
Aberat aut̄ monasteriū. ad qd̄ uat.
m̄asionebz. Cū ergo uellent
trāsire flūiū. nec eēt copia
trāsmeandi. aut̄ ad s̄m̄cūp̄ōi.
Petamz a d̄no gr̄a. iuēnamz ue-
ripedit nobis bono op̄is ita. Et
cōiisi ad abbate spiritū. tu aut̄.
p̄cipue p̄te a d̄no s̄m̄z aut̄ ex-
audiri te. qz prestab̄ ē q̄ petis. At
ille cohortatus ē ip̄os s̄cū genua eēt
curuāz. in orōe p̄strauerūt s̄
in facie corā d̄no. Et cū iplēta
orōe surrexisset. eēt uicē ap-
pelli nauigū ad ripā flūis.
ad iter qd̄ acturi erat expe-
ditū. Hoc ascendentes aduersū
flūis cursū ita uelocit̄ ferri
reperūt. ut n̄t̄ hōzā uīa totz
itineris qd̄ erat acturi p̄ t̄dū
cōficerēt sp̄aciū. Cūqz applicū-
sent ad trā. ysaias ait. D̄ns m̄
ostendit uirū ad quē p̄peramz
occurrente nobis. et v̄m̄cuqz
v̄m̄ cordis a. oriente. Et
paulus ait. Et michi d̄ns osten-
dit qz post t̄dū eū educat de
hoc m̄do. Cū ergo iter qd̄ du-
cit ad monasteriū de flūe m̄
cedē cepisset. p̄gressiqz eēt pau-
lulū. occurrit eis vix sup̄d̄o. ad
quē uisitandū p̄gebat. et salu-

tunc eos dixit. **B**enedictus dñs quos
 michi et nūc in corpore: et an̄ iā
 ostendit in spū. Et tūc cepit de
 vniuersis meritis eoz q̄ habebat
 apud deū. atq; actib; memorare.
 Tūc paulus ait. **D**ñs et nobis
 dñs ostendit. q̄ post tēdū te de
 hoc mūdo assumat. petiūga te.
 ut etiā nobis de tuis uirtutib;
 et actib; q̄b; deo placuisti enar-
 res: ut uerearis iactāre notā.
Abstessur; em̄ de hoc mūdo: ad
 p̄mencione posteris gestoz tuoz
 memoriā delinquis. Tūc ille.
Nihil m̄q; magnū fuisse me
 memi: hoc tūc custodiui. ex q̄
 nomē saluatoris n̄i in p̄secu-
 rione cōfessus sū. ne p̄ cōfes-
 sione ueritatis. medaciū de ore
 meo p̄cedet. neq; p̄ amore ce-
 lestiū trem aliq; amare. **N**ec
 quā dñm in hys defuit m̄.
Nūq; em̄ me fecit aliq; ege-
 trem: oem̄ quē desiderauit a
 b̄i angloz michi deferens
 m̄stero. **N**il eoz occultauit
 a me dñs. q̄ gerūt in t̄rib.
Nūq; defuit cordi meo lux
 eius. p̄ quā suscitāt; sopnū
 corpis nō requirem̄. desiderū
 sp̄ habes uidentū eū. **N**ec
 angelū suū assiste michi sp̄
 fecit: edocente me de singu-
 lis q̄b; uirtutib; mūdi. **L**ux
 metis mee: nūq; extincta ē.
Om̄e qd̄ p̄cey a dño: sine

mora cōsecutus sū. **O**stendit michi fir-
 quent multitudies angloz: assistentiū
 sibi. **V**idi et cetis iustoz. cōgregatōes
 m̄tū. monachoz cōuentū. om̄ez
 scōz: eoz dūtaxat quoz op̄ nō est
 aliud: nisi laudare sp̄ et b̄dicē deū.
 in simplicitate cordis et fide. **V**idi e-
 cōtrario sathana et anglos ei; et
 m̄s ignib; tradi: rursus uidi iustos
 etna leticia p̄foui. **T**ūq; her et
 m̄ta alia silia hys p̄ totū t̄ridū
 narraisset ei; tradidit sp̄m̄. **E**t
 cōtinuo uidetib; ip̄s ab angelis
 suscipit̄ eius aīa. atq; ad celos f̄-
 tur: ita ut uocē p̄noz audirent
 etiā ip̄i q̄b; vna cū anglis aīa
 eius abscedeb. deū collaudabat.

Quidam ^{aut} in thebaida e-
 cū aliu virū uocē am-
 monē. p̄em̄ tūc m̄lū arit
 monachoz. q̄ tabennensy appellat̄.
 ingenis abstinentie uirōs: q̄b;
 usq; ē m̄du collobis quasi factis li-
 neis. et pelle cōfecta a collo post
 t̄gū. et latus descendente cōtigi-
 tuallib; etiā caput op̄ri. et maxi-
 me cū ad abū ventū fuit. eisq;
 etiā facē velare. ne aliū aliu
 p̄ius abū sumēdū dephendat. **E**t at-
 eis in capiendū abū tūmū si-
 lentiū ita ut ne putet̄ eē i eo
 loto aliq; hom̄. ubi sedet ad mē-
 sas. **E**t oib; eoz cōsacio ita est
 in m̄ltitudie posita: q̄ cū in so-
 litudie: dū ita latet vniuers; ab-
 stinētia: ut ab alio dephendi nō
 possit. **D**ebet ergo ad mensa

contingentes magis q̄ sumentes abut. ut
ner defuisse mensis: nec tū ventri
satisfecisse videat. maior q̄ppe ē cō
tinentie uirtus: abstine hys q̄ i oculis
habent. et in manibus.

71 **F**uit q̄dā int̄ discipulos antho
my paulus noīe: cognomen
to simplex. Hic uicū cōiusionis sue
homo habuit. Cū uxore sua ocu
lis suis cū adultero cubante uidis
set: nulli q̄p̄ dices egressus est
domū: et mestitia animi tacto. in
hēnū semetipm dedit. Vbi cum
auxiliū oberraret. ad monasteriū
pueit anthomy: ibiq; ex loci ame
nitate et oportunitate cōsilū
capit. Cūq; adisset anthomy. ut
iter ab eo salutis inq̄ret. ille in
tues hoīem simplici uarē cē. res
pondit ei ita domū cū posse sal
uari. si hys q̄ a se dicerent oba
dret. Tūc ille oīa q̄ sibi p̄cipet
se facturū cē s̄posponit. Ut
ergo p̄missione eius p̄baret.
anthomy: an fores celle stanti
dixit. Hic inq̄t exspecta me
orab: donec egrediar. Et inq̄res
sus anthomy: mansit intrinsecū
p̄ totā diē et p̄ totā noctē. p̄
fenestrā tū ex occulto frequē
tius respiciens: uidebat eū in
resment̄ orante. et nusq̄ pe
nitius moueri. s̄ stare in estu
diei et roze noctis. et ita esse
mādati memorē. ut ne parū
q̄d de loco mouet. Egressus

*oblat anthomy
adrianus Pauli*

aut die postera anthomy instrue
eū et totā cepit. quō ope manū
solitudine solaret. et digitis q̄d
corpis opus carnale. cogitacōe uo
mētis et animi intrinsece oparet
q̄dā sūt. Cibū quoq; in uespe
rā eū sumē p̄cepit. s̄ obsuare
ne usq; ad saturitatem vomeret.
et p̄cipue in potu. cōfirmās nō
p̄nū p̄ aq̄ habūdancā fantasi
as aie fieri. q̄ p̄ uinū calorem
corpis inuēte. Et ubi plene
eū qualis se in singulis agere
debet instruxit. tū uicino ei hor
ē in tribus a se t̄nliaribus cel
lulā cōstituit. ibiq; eū exire
q̄ didicerat iubet. q̄p̄ tū frō
quētiū uisitās ḡtulabat. d̄p̄re
hentes eū in hys q̄ sibi tradita
fuerūt. totā intencōe et sollicitū

72 **O** Vada aut̄ d̄mē p̄monēte.
die cū uenisset ad sem
anthomy frōb. magnā q̄cē et
p̄fecti uiri. accidit eadē pau
lū adeē p̄t̄ cū eis. Et cū ser
mo te p̄fundis reb; et mysticis
habēt. cūq; de p̄phis et de sal
uatore plima tractarent. pau
lus ex simplicitate cū inq̄rat
si x̄p̄s p̄us fuerat an p̄phē. Br̄
ilo anthomy p̄ eo q̄ tū absente
inq̄rogauerat. q̄i erubisset.
blando motu ut erga simplici
res solebat. silē atq; abire iu
bet. Ille q̄. q̄d cūq; ab eo dic
tū fuisset. tāq; p̄ceptū dei ser
uare instituerat. abscedēs ad
cellā suā. tāq; mādato accepto

deū fiduā tradit. ut quodā tpe
cū quā rabiem p̄ciēs. in modū ca
nis lamaret oēm q̄ ausus fuisset
ad se accē. et p̄ductus ad eū fuis
set. insisteret oī ut demone q̄
eū urgebat fugaret. Et cū mo
ra fiet. nec celer sequet̄ effe
tus. quasi infantū more indig
natus dixisse fert̄ ad dñm. Ve
nō madurabo hodie. si eū nō ru
raueris. Et cōtinuo quasi deli
cios dñs satisfactū ē a deo.
et statim curatus est rabiū.

73 **D**ū aut̄ michi videt̄ dig
nū etiā huius hemi habi
tatores. q̄ p̄tino mari adiacet.
et vicina est opido qd̄ dicitur
diolseho. silencio p̄tate. in qua
vidim⁹ ammirabile p̄biturū
noīe p̄amone. totiq̄ hūilita
tibet benignitatis vñū ha
bentē etiā reuelatōnū grā
Dem⁹ quodā tpe cū dñs sa
crificiū offerret. uidit angelū
ter stante iuxta altare et om̄
niūq̄ monachoz accētōnū
ad altare scribentē noīa i le
bro que tenebat in manib⁹
quorūcūq̄ tñ noīa nō scriben
tō. Cūq̄ diligenter semoz ob
seruasset qui cent̄ q̄rū noīa
nō scripisset. p̄q̄q̄ sūt cōple
ta mysteria vniūqueq̄ eozū
scorsū vocā. p̄cūctat̄ qd̄ ab
eis in occulto p̄ciā fuisset. ad
missū. et uenit ex confes
sione eoz p̄ciā mortalis obnoxii.

Abūq̄q̄

Tūc hortat̄ eos p̄mā ageret
semetipm cū eis an̄ dñm p̄ster
nens die ac nocte. tñq̄ ip̄e i eoz
p̄ciēs eēt obnoxius. flebat. et p̄
dū p̄māsit cū eis in p̄mā et
lacrimis. donec itaz uidet̄ eū
angelū stantē et scribentē ac
cētōnū noīa. et postea q̄ om̄
nū scripsit. tūc etiā illos ex
noībz euorantē. et ad reconsi
lacionē altaris iuitantē. At
uō ubi her senior uidit. intel
lexit eoz susceptā eē p̄mā.
et sic eos altari tota congū
lacione restituit. **H**ūc etiā
ferebat̄ quodā tpe a demoi
bz ita ūberatū eē. ut stare oīo
aut mouē loco nō posset.
Et cū dies adesset dñica. et
res p̄posset offri sacrificiū.
iussit se fratru manib⁹ ad al
tare portari. Vbi cū i orō
iactasset. astantē cōtinuo ui
dit angelū. q̄ a stare solebat
altari et porrigentē sibi ma
nū. atq̄ eleuantē se de tra
et statim oīs dolor ita ab eodis
cessit. ut soluto sanior reddet̄.
Rat in ip̄is locis et
iuxta sc̄ib. ac totiq̄ gre
bono plenus. dñs noīe. In
quo tñta eāt cōsolatōis grā.
ut q̄cūq̄ mestitia. q̄cūq̄ te
dio oppressa fuisset. aīa. pau
cis eius sm̄ib⁹ alacritate et
letitia replet̄. Et et sanita

tu gra plima ei a deo donata est.
 In alijs quoq; p plimis egypti locis
 sparsim iudicia scos dei iuritates
 multas et mirabilia facientes: et
 totius gre plenos. **23** paucos ex
 multis memorauimus: et ob id
 explicare. supra uires uas est.
 Nam de hys q in superiore the
 baide. id est egypti uiam spene
 habitare dicitur: auditu solo cope
 rimus q hys pene oib; qo vidimus
 celsiores illi et magnificentio
 res habeant. **24** crede uo ad ipos
 p itineris piculo nequimus: q
 quibus om illaz pciu loca latro
 mb; manserunt. Illa tu q ultra
 ciuitate lico sut ora barbaros
 pacuit: et ideo nullus nobis
 ad eos accessus fuit. qz uene
 ra nec eos quos sup; memora
 uimus absq; piculo vidimus. **25** Dep
 nes naq; in hor itine picula
 ti sumus: in octauo at sicut sep
 tu e no obtinuit nos malu.
 deo nos in oib; ptegente. De
 mus semel p quz dies ac noc
 tes incedetes p hemu: siti ac
 lassidie periclitati sumus.
26 **H**ic quoq; tpe mirum
 locu in quo e conuallis
 qd humor ex semetip; gis
 nes falsu: que cotinuo calor
 solis uelut hypemalis pruina
 in glacie. ita in sale stringit:
 et taq; sudas acutus ex iposa
 le effiat: ita oia illa exaspe
 rant loca. ut no solu uictos

pedes ut habebamus uos: sicut cal
 ramentis uictos terebret ac feret. **27** **Al'** **numeros**
 In hys ergo iueni. magno cu peri
 culo euasimus. **28** Tercio cu nichilomin
 p hemu pgemus: in eum ualle
 quanda humore ex semetip; gis
 uente. sicut semetipam seruante.
 Cuius solu lant et fetido ceno ve
 pletu trahere cupientes: usq; ad
 latera infigim. Cuius pene in
 eado ingerem. exdamates ad
 deū uoce psalm ptulimus dice
 tes. **29** **D**aluu me fac de qm in
 tuerit aque usq; ad aiam mea.
30 **I**ustificus su in lomo pfudi: et
 no est substancia. **31** **Q**uartu pe
 riculu pauling in aq; qbuscu
 q ex uindicta mi remaserat.
 in qb; p radu cotinuu afflu
 ti. uix euade potuimus. **32** **Q**ue
 tu piculu fuit nobis a latro
 mb;: cu secus mare iter agemus
 p quodea milia passum in se
 quetib; nob. et quos pro peri
 mere no poterat. pare exa
 mmes p fuga reddiderant.
33 **S**extu discrimen fuit nobis
 in ipso flate mli: in quo na
 uegates pene submersi sumus.
34 **S**eptimo in stagno qd maria
 appellat. uento seruente. in
 sila uerti sumus: hypeme gius
 pma sup nos et tepestato
 feruente. **35** **E**rat em tempus
 quo epy epyphamiaz spaba
 t dies. **36** **O**ctauu at fuit q

cū ad intrinseca monasteria venissemus
 locū quēdam inuenimus in quo re-
 fluentis nili aqua vesices uelut
 stagnū quōsdā efferebat in quo
 mille bestie. p̄cipue corhodulli
 plim erant. Qui cū ad tepore
 solis exisset. resoluā cura ora
 stagnū iacebat ut ignozantib⁹
 nobis mortui viderent. Et cū
 accedēti⁹ ad viderēda miranda
 magnitudinē bestiarū. quas
 exammes putabam⁹. cōtinuo
 ut somnū pedū senserūt ex-
 citati. irruē et insectari nos
 vehemens ceperūt. Nos autē
 magno cū clamore et metu
 nomē xp̄i uocauim⁹. Cui⁹
 mīa affuit. et bestie q̄ cont-
 nob infire ceperūt. quasi an-
 gelo repellente p̄tinē aerte
 sūt. Nos at cūcū conuēto ad
 monasteria festinauim⁹. gra-
 tias agentes deo nō q̄ nos de
 tantis piculis liberauit. et tā-
 ta nobis ostendit mirabilia
 xp̄i gloria in seclō sclozū me.

Explicit liber
 p̄. Insuper p̄log⁹
 7 libro p̄dōm

Quē mūdū
 quis dubitet
 meritis stare
 scōzū hōzū. sc̄
 quozū in hoc
 voluē uita p̄fulget. q̄ oem
 luxurie nota tota mente fu-
 gerūt. multozū relicto. hēmi-
 naste secreta rimant. ibiq̄
 p̄ tribiles rupes formidolo-
 sis antris exrubantes. nō esu-
 rūt neq̄ sinit. q̄ dextā dei
 sustentat et pascat eos. Hōz

meritis subleuent. hōzū suppli-
 cationib⁹ p̄cedz uenit meritis:
 in dñe fideose. Būficio siq̄ et
 amroz. laudabile p̄positū tuū
 ut dignū ē qm cū plim religio
 si uita p̄fessi. cura uana et ma-
 mā p̄ntis scli studū sūū p̄pen-
 tat. et iuxta p̄phē oraculū lap-
 tes factuūq̄ dīsi sūt in capi-
 te om̄ plateaz. ex hoc ualde
 gaudeo. q̄ in v̄bo edificatōis et
 scē scripturē doctna in formam
 desideras. scōzūq̄ p̄m cōsua-
 nes et instituta p̄quib⁹.
Sic uicesimū in ep̄atū agēs
 anū. desiderant t̄ spūaliū vi-
 roz. q̄ i dei reb⁹ spectatōe
 uidi et audiui uitas morale
 q̄ doctna p̄ntis libelli cōpen-
 dio declarāe tēpta bo: q̄ tēnq̄
 in p̄posito pietatis dūo t̄ met-
 xp̄i bonozū opoz. et eozū qui
 teū sūt. et q̄ p̄ te erūt. docto-
 officariis ip̄centoz. D̄ oro ne
 sp̄nas simplicitate eloquy nec
 polita a me exigas scli uenit-
 tate. Nec em̄ opib⁹ ē dñie doc-
 trine sophistice et eloquent
 signae simones. h̄ suade mētē
 hōm in fide et opib⁹ iucitatis
 sc̄dm q̄ scriptū ē. Aperi ostiū
 uō dei. Et iter. Non aspne-
 ris uōba semoz. et xp̄i didicit
 a p̄tib⁹ suis. Demoz scōzū p̄
 archaz et p̄phaz. abrahā sc̄z
 ysaac et iacob. moysi et helye.